

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

(Ta reportaža je bila pripravljena v ponedeljek popoldne)

Corazon Aquino priznala, da poskus sprave s komunisti ni uspela — Vojska naj išče dokončno zmago nad gverilci

MANILA, Fi. — Predsednica Corazon Aquino se je udeležila graduacije mladih vojaških oficirjev iz filipinske vojaške šole v mestu Baguiu, kakih 130 milj severno od Manile. V svojem govoru je priznala, da njen poskus doseči spravo s komunističnimi uporniki ni uspel. Vojsko je pozvala, naj išče dokončno zmago tako nad komunističnimi gverilci kot nad oboroženimi desničarskimi skupinami, ki so v raznih krajih Filipinov aktivne. Odgovor na levičarski in desničarski terorizem ni v družbenih in gospodarskih reformah, je rekla, ampak v policijskih in vojaških akcijah.

Aquinova je govorila iz kraja, kjer je preteklo sredo eksplodirala bomba, ki je ubila štiri osebe in ranila več kot 30. V priporu je nekaj mlajših vojaških častnikov, ki jih sedaj zaslišujejo. Teroristi in uporniki vseh vrst so pa aktivni po Filipinih. Samo v zadnjem tednu je bilo ubitih 108 oseb. Poleg komunistov in desničarskih skupin, vodijo oborožen upor zoper Aquinovo vlado tudi muslimani na Filipinih.

Ona se ne boji smrti, je dejala predsednica, in pripomnila, da je njen cilj zatreti oborožene upornike vsaj do konca njene mandatne dobe, torej v petih letih.

V Washingtonu poročajo dobro obveščeni viri, da je Reaganova administracija odobrila 10 milijonov dolarjev za razširjanje aktivnosti CIA na Filipinih. CIA naj bi pomagala vladnim silam v boju zoper upornike z nasveti, tehničnem sodelovanjem in opremo. Bela hiša pa želi biti previdna, ker noče zapletov z zveznim kongresom glede možnega vmešavanja v filipinske zadeve.

Sovjeti močno kritizirajo ameriške predloge glede odstranitve misilov srednjega dosega iz evropskega prostora

MOSKVA, ZSSR — Viktor Karpov, ki je med vodilnimi sovjetskimi pogajalci na razorožitvenih pogajanjih v Ženevi, ki dejal, da skušajo ameriški predlogi glede odstranitve misilov srednjega dosega iz Evrope dejansko spodkopavati vsakršno možnost sklenitve sporazuma med ZDA in ZSSR. Ameriška stran želi, je dejal Karpov, da Pershing II rakete, postavljene v zahodni Nemčiji, enostavno postanejo rakete kratkega in ne več srednjega dosega. Na ta način naj bi mogle ZDA obdržati te rakete v Evropi, Sovjeti pa bi bili prisiljeni svoje rakete srednjega dosega umakniti oz. uničiti. Tak predlog kaže, je dejal Karpov, da ZDA res ne želijo sporazuma.

Kljub temu namerava državnik tajnik George Shultz obiskati Moskvo od 13. do 15. aprila, kjer se bo sestal s sovjetskim zunanjim ministrom Edvardom Ševardnadzejem, po vsej verjetnosti ga bo sprejel tudi sovjetski voditelj Mihail S. Gorbačov. V intervjuju za ameriško televizijo preteklo nedeljo, je Howard Baker, predsednik Reaganov najvplivnejši svetovalec v Beli hiši, izrazil svoje prepričanje, da bo le prišlo do ponovnega sestanka med Reaganom in Gorbačovom.

Julij Voroncov, visok funkcionar sovjetskega zunanjega ministra, ki sedaj vodi sovjetsko stran na ženevskih pogajanjih, je dejal med nedavnim obiskom v Franciji, da je ZSSR pripravljena sprejeti verifikacijo novega razorožitvenega sporazuma, toda

zahteva pri tem striktno kontrolo od tovarne do skladišča in oporišča jedrskega orožja. ZSSR po Voroncovu ne bi delala nikakršnih težav pri doslednem nadzoru izvajanja sporazuma.

Howard Baker prepričan, da je Reagan že prestal najhujšega glede iranske-contre krize — Škodljivih odkritij ni pričakovati

WASHINGTON, D.C. — Howard Baker, ki sedaj vodi Reaganov štab svetovalcev v Beli hiši, je prepričan, da so že videla beli dan vsa za predsednika in njegovo administracijo škodljiva odkritja v zvezi z iransko-contra afero. Baker je to rekel kljub temu, da o svoji vlogi v aferi še niso javno spregovorili taki ključni igralci kot so adm. John Poindexter, polk. Oliver North, nekateri iranski posredovalci in drugi. Celo iranska vlada trdi, da je pripravljena objaviti svojo verzijo afere. Še vedno je veliko neznanega o uporabi denarja iz prodaje orožja Iranu za financiranje nikaragveških gverilcev, a Baker trdi, da tudi tu Reaganov položaj ne bo politično oškodovan. Seveda je prepričan, pravi Baker, da je Reagan govoril resnico o svoji vlogi v iransko-contra zadevi.

— **Kratke vesti** —

Damask, Si. — Na osebnem obisku v Siriji sta bivši predsednik ZDA Jimmy Carter in žena Rosalynn. Dvakrat je Carterja sprejel sirijski predsednik Hafez Assad. Carter skuša doseči sirijsko sodelovanje glede izpustitve ameriških talcev v Libanonu. Carter je že obiskal Alžirijo in Egipt, namerava obiskati poleg Sirije tudi Jordanijo in Izrael. V svojih izjavah novinarjem poudarja, da potuje kot privatnik in nima torej nobenega uradnega statusa.

Rim, It. — Italijanske oblasti izražajo zaskrbljenost nad možnostjo novega vala mednarodnega terorizma. Pretekli petek so neznanci ubili nekega letalskega generala v Rimu, preiskovalci so pa prepričani, da je bil atentat izvršen na ukaz iz tujine. Protiteroristični strokovnjaki v zahodni Evropi so že dalj časa prepričani, da se teroristi povezujejo med seboj in skupno nastopajo.

Johannesburg, J. Af. — Anglikanski nadškof Desmond Tutu, črnc, ki je pred leti prejel Nobelovo nagrado za mir, je bil na obisku v sosednji Zambiji, kjer se je pogovarjal z voditelji Afriškega nacionalnega kongresa, oboroženega uporniškega gibanja, ki se bori zoper južnoafriški apartheidski sistem. Tutu je prosil voditelje tega gibanja, naj opustijo oboroženi boj, a so odklonili. O kakem premirju ni mogoče govoriti, je priznal Tutu. Južnoafriška vlada odklanja pogajanja z uporniškim gibanjem.

Washington, D.C. — Obrambni sekretar Casper Weinberger je dejal v intervjuju za televizijo, da so ZDA pripravljene uporabiti silo zoper Iran, ako bi Iranci skušali zapreti Perzijski zaliv za mednarodno plovbo. Pentagon sedaj razmišlja o tem, ali naj bi ZDA poslale še več bojnih ladij v zaliv.

New York, N.Y. - Donald K. McIvor, eden od podpredsednikov Exxon Corp., največje naftne družbe na svetu, je dejal, da bo cena nafte znatno poskočila v naslednjih letih. Dejstvo je, je dejal, da svet sedaj nado mešča komaj polovico vse nafte, ki ga vsako leto uporablja. Poleg tega, najpomembnejša naftna nahajališča so osredotočena na Srednjem vzhodu in v Sovjetski zvezi, ne pa v ZDA, Afriki ali Evropi.

Iz Clevelanda in okolice

MZA kosilo—

Vabljeni ste na kosilo MZA, ki bo to nedeljo v dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje bo od 11.30 do 1.30 pop. Cena kosilu je \$6 za odraslega in \$3 za otroka. V dvorani bodo tudi razne stojnice, kjer bodo prodajali ročna dela ipd. Pridite!

Lep koncert—

Pretekli soboto je v veliki dvorani SND na St. Clair Ave. nastopil pevski zbor Glasbena Matica pod vodstvom ge. Marye Ashamalla. Navzočih je bilo več kot 400 gostov, zbor je zopet kazal lep napredek, kar je brez dvoma zasluga pevovodkinje, ki je doma iz Slovenije in se je tam tudi glasbeno izšolala — in pa seveda požrtvovalnosti zborovih pevcev in pevk.

Novi grobovi

Anneliese Zore

V petek, 20. marca, popoldne je po dolgi bolezni umrla 63 let stara Anneliese Zore z Richmond Hts., rojena Merkle, žena Franka E. st., mati Marie, Franka E. ml., Janet Krasovec (Washington), Anne (Avstralijā), Carol Guarino, Edwarda in Joan Presti, 8-krat stara mati, sestra Elsie Stibich (Fla.) in Emilie Young, članica ABZ št. 37. Pogreb bo iz Grdinovega zavoda na Lake Shore Blvd. danes, v torek, v cerkev sv. Paskala Bajlonskega dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Jennie Mesec

Dne 21. marca je umrla Jennie Mesec, rojena Bregar, vdova po Franku, mati Joan Gallitto, Richarda in Franka, 8-krat stara mati. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda na 21900 Euclid Ave. danes, v cerkev sv. Križa dop. ob 11. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Mary Markic

Umrla je Mary Markic, rojena Zobec, vdova po Paulu, mati Paula (pok.) in Alberta (Al) Markica, tašča Dorothy (Bavdek), stara mati Nancy Manson in Janet Rue, 4-krat prastara mati, sestra Louisa, Anne Kompos in Franceta (vsi že pok.). Pogreb bo iz Sankovic-Johnston zavoda na 15314 Macauley Ave. danes, v cerkev Marije Vnebovzete dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

Edward J. Sustarsic

V soboto, 21. marca, je umrl 67 let stari Edward J. Sustarsic, vdovec po Ann, r. Baltrus, oče Dennisa in Kennetha, brat Lucille Korencic, Tonyja (bivšega župana Euclida), Ann, Tonyja Zore in že pok. Josepha. Pokojnik je služil 14 let kot mestni odbornik v

(dalje na str. 8)

Že v ponedeljek zvečer—

To številk A.D. smo natisnili že v ponedeljek zvečer, ker bo lastnik odsoten iz Clevelanda v torek. Petkova A.D. bo redno izšla.

LILIJA vabi—

To nedeljo popoldne ob 3.30 bo v Slovenskem domu na Holmes Ave. nastopilo Dramatsko društvo Lilija in sicer z veseloigro »Ubogi samci«. Po dobrem MZA kosilu, pridite še na to pristno slovensko prireditev!

Vstopnice razprodane—

To soboto zvečer bo Primorski klub praznoval svojo 10-letnico z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave. Prišli bodo Primorci iz Kanade, prvič pa kot skupina tudi iz Pittsburgha, Pa. Vstopnice za ta Primorski večer so že razprodane.

Škof Pevec bo govoril—

Nocoj ob 7. uri bo v avditoriju pri Sv. Vidu govoril škof A. Edward Pevec. Njegova tema bo »Odločitev«. Farani sv. Vida so vabljeni k temu zanimivemu govoru. Škof Pevec je odličen govornik, gotovo tudi nocoj ne bo razočaral.

Občni zbor—

Korporacija Baragov dom in Družabni klub Baragovega doma vabita delničarje in svoje članstvo na občni zbor, ki bo v soboto, 4. aprila 1987, ob 7. uri zvečer v prostorih Baragovega doma, 6304 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103.

Ribje večerje pri Sv. Vidu—

Očetovski klub pri Sv. Vidu vas bo postregel z ribjo večerjo vsak petek v postu, razen na veliki petek. Večerje bodo na razpolago od 4. do 7. zvečer. Pridite!

Zarja vabi—

Pevski zbor Zarja vabi na koncert z večerjo in plesom, ki bo 4. aprila v SDD na Recher Ave. Večerja bo servirana od 5. do 7. zvečer, sledil bo koncert, nato ples. Vstopnice so po \$12.50 in se dobe pri članih ter v trgovinah Tivoli v SND na St. Clairju in Tony's Polka Village.

Ribja večerja—

Vsak petek imajo v klubskih prostorih Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. okusne ribje večerje. Ti prostori so v starem poslopju v kletnih prostorih. Vabljeni!

VREME

Toplo in vetrovno s pooblaščitvijo tekom dneva. Najvišja temperatura okoli 64° F. Pretežno oblačno jutri z možnostjo dežja. Najvišja temperatura v srednjih 55-ih. V četrtek spremenljivo oblačno z najvišjo temperaturo okoli 50° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0628 — Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec — Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel — Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
Rt. Rev. Msgr. Louis B. Baznik, Mike and Irma Telich, Frank J. Lausche

AMERICAN HOME SLOVENIAN OF THE YEAR 1987 - PAUL KOSIR

NAROCNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece
Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece
Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25
Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;
Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 — year; \$18.00 — 6 mos.; \$15.00 — 3 mos.

Canada:

\$42.00 — year; \$27.00 — 6 mos.; \$17.00 — 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 — year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home

6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 23 Tuesday, March 24, 1987

Začetek partijske protiofenzive?

Zaplet okoli »Nove revije«

Ko je bil na kratkem obisku v Clevelandu, je Vinko Levstik, lastnik hotela »Palace« v Gorici, predaval o trenutnem političnem položaju na Slovenskem in v SFRJ. Njegov govor smo objavili v celoti. Med drugim je omenil tudi tkim. 57. številko »Nove revije«, katere vsebina da je bila za režim zelo sporna. Po izidu te številke se je slovenska partija hitro reagirala in organizirala protestne shode delavcev, upokojencev, bivših borcev itd., ki vsi na debelo in z grobimi izjavami obsojajo pisanje v omenjeni številki revije. Sodeč po tako ostri reakciji, se je režim le opogumel in začel z organizirano protiofenzivo zoper liberalnejše elemente v slovenski družbi. Kako daleč bo ta protiofenziva šla, to ni jasno ob tem pisanju. Eno pa je jasno, namreč, da gre za pomemben zasuk v Sloveniji. Ali bo režimu uspelo zavrniti demokratičnejše elemente, ali bodo ti vztrajali.

O vsem tem bomo v naslednjih tednih kar veliko poročali, že danes bi pa rad poudaril to, kar sicer poudarja poročilo, povzeto iz »Kat. glasu« z dne 5. marca: kako občutljiva je za slovenski, jugoslovanski in sploh vsak komunistični režim uradna verzija zgodovine. Celo ZSSR dopušča od časa do časa kritiziranje pomanjkljivosti posameznih funkcionarjev, ki so zafurali vodenje kake tovarne itd., a do zgodovine so nepopustljivi. Sploh v nobeni komunistični državi ni dovoljena drugačna od uradno potrjena zgodovinska verzija, četudi se ta »uradna« verzija pogosto spreminja. A tista spremenjena verzija takoj postane edina dovoljena. Tako je sedaj v Sloveniji glede pisanja v Novi reviji. To, da so pisci kritizirali gospodarske pomanjkljivosti, to ni za režim bistvenega značaja. Kar je bistvenega značaja je to, da so razni pisci dvomili v legitimnost partijske oblasti. Ta legitimnost pa temelji na zgodovino, se pravi, na revolucijo in njene dosežke, na NOB, na zgodovinsko vlogo partije itd. Berimo vsaj nekaj od številnih očitkov zoper NR, ki so bili izraženi na raznih sejah, sklicanih z namenom, da udeleženci po »razpravi« obsojajo pisanje v 57. številki NR:

»Borke in borci krajevne skupnosti Žirovnica so hudo zaprepani in ogorčeni zaradi pisanja v Novi reviji. Podpirajo demokracijo in tudi odkrit dialog, vendar ne za take ideje in nastope, ki negirajo veličino NOB in njegovih osnovnih pridobitev. V svojem odprtem pismu so še zapisali, da ne potrebujejo takšnih izobražencev, katerih namen je poštene intelektualce in vso javnost zapeljevati, da s tem slabšajo že tako težak položaj in onemogočajo nadaljnjo gradnjo samoupravnega socializma.« Člani raznih predsedstev občinskih organizacij Šmarje pri Jelšah »...so odločno obsodili pisanje nekaterih sodelavcev Nove revije ter njihova stališča ocenili kot grobo in namerno potvarjanje priznanih zgodovinskih dejstev. Še posebej člani predsedstev obsojajo napad avtorjev na JLA kot odločilni dejavnik za ohranitev naše svobode in neodvisnosti in kovnico bratstva in enotnosti. Dodajajo, da piscem v NR ne gre zgolj za akademske razprave, temveč za uresničitev njihovih mračnih ciljev, zrušitev sistema socialističnega samouprav-

Drobtinice, sladke in žaltave

CLEVELAND, O. - Za današnje drobtinice, ki naj bi bile vsakomur sladke, bom potegnili nekaj stavkov iz pisanja nadškofa dr. Alojzija Šuštarja, ki jih je prinesel verski tednik Družina. Piše:

»Apostol Pavel piše Korinčanom: „Vsak naj da, kakor se je po srcu odločil, pa ne cmerno ali na silo, zakaj Bog ljubi veselega darovalca“.

Ali smo v postnem času že kaj razmišljali in se pogovarjali o tem, kaj, koliko in kako bi ta čas dali drugim? Marsikaj je mogoče dati, od dobre besede in svojega časa pa do osebnega darila in denarne pomoči.

Poleg redne cerkvene nabirke za domače potrebe — bi rad vernike spodbujal in prosil, da bi v tem času dali kaj več za domače in še za druge potrebe; za misijone, za lačne otroke, za gobavce, za razna dobra dela doma in po svetu.

Včasih slišimo, da ni bogati, ki ima, ampak tisti, ki da. Če je to res, potem je med nami veliko strašnih revežev. Tako redko so pripravljeni kaj dati in njihovi darovi večkrat niso v nobenem razmerju do tega, kar imajo in kar porabijo zase. Popolnoma jim manjka čut za razumevanje med tem, kar dajo za druge, in kar sami porabijo zase. Morda smo tudi mi sami med njimi, ne iz trdosrčnosti in skoposti, ampak iz lahkomišelnosti in brezbržnosti.«

Popolnoma odveč bi bil moj komentar gornjemu pisanju — samo rahlo pripominjam to: podčrtajmo si na koledarju nedeljo, 29. marca, za kosilo, ki ga bo pripravila Misijonska Znamkarska Akcija, in ki se bo servirala od 11.30 do 1.30 v šolski dvorani sv. Vida. Nekaj zamude časa in skromen denar (6 dol. na osebo) naj bo našim slovenskim misijonarjem položen na darilni oltar. Kdor je dobro razpoložen, seveda lahko prispeva še dodaten dar.

Iljanja in izničenje avantgardne vloge ZK. (Urednikova vmesna pripomba: Od takih obtožb ni daleč do imenovanja spornih piscev v NR in njih somišljenikov za prave »izdajalce«, ki kot taki zaslužijo sodno preganjanje!). Bivši borci v Celju pa »... (se) sprašujejo, do kam pravzaprav seže dialog in kje se demokracija neha«. No, tudi na upokojence niso pozabili v tej organizirani kampanji zoper NR, čeprav zaenkrat še nisem opazil, da bi se kje učenci kake osnovne šole zbrali in izpolnili svojo državljansko dolžnost. Priznati pa je treba, da so bili člani društva upokojencev ljubljanskega Posavja v občini Ljubljana-Bežigrad dokaj zmerni, ko so pozivali »...sodelavce NR, naj ne netijo novega sovraštva med Slovenci in med bratskimi narodi in narodnostmi Jugoslavije. Zahtevajo poštenost in odgovornost vseh, humano in kulturno obnašanje.« (Močne črke v gornjih citatih so moje. Izjave so izšle v Delu z dne 9. marca.)

V svojem današnjem pisanju se osredotočim predvsem na zaplete okrog Nove revije. Slovensko javnost pa je v zadnjih tednih razburilo še marsikaj. Tako so za »Štafeto mladosti«, ki se je letos pričela v Sloveniji, na vrhu Triglava, kot prva jo je 21. marca nosila kranjska alpinistka, a že 29-letna Marija Štremfelj, sprva pripravili osnutek za to prireditelji sodelavci nekega studia za oblikovanje z imenom »Novi kolektivizem«, ki pa na sramoto mladinske organizacije, ki je osnutek sprejela po javnem natečaju, bil posnet po neki nacistični propagandni sliki iz leta 1936! Spodrsrlaj je odkril nek beograjski inženir. Sledila je vrsta napadov na Slovence s strani skoro vseh neslovenskih listov v SFRJ, pridružili so se seveda tudi slovenski časnikarji. Kritiki trdijo, da je bil namen izdelovalcev plakata nakazovati, da je komunistični režim v SFRJ podoben Hitlerjevemu v Nemčiji, napadeni pa se branijo, da so letak

(dalje na str. 4)

Vstopnice za to kosilo so na ponudbi pri prijateljih misijonov.

Ponosni smo vsi, ki izhajamo iz župnije Krka na Dolenjskem, tako oni v Kanadi in mi v Ameriki, ker je naš rojak dr. France Perko zasedel beograjski škofovski »prestol«. Dva-krat ponosen in vesel sem jaz, ker sva si bila doma najbližja soseda. Razlika je bila v letih. Meni so prve ščetine pod nosom pritiskale na svetlo, ko je Franceta mama v zibelko položila. Rojenice niso takrat meni napovedovale, da bom moral dom zapustiti in v daljni Ameriki k počitku leči — mama Francetova pa še malo ni mislila, da bi njen sin kdaj škofovsko palico nosil, dasi je takratni naš župnik napovedoval, da je fantič izredno talentiran in da bodo iz njega še velike reči. To napoved je napovedal sedaj že pokojni g. France Jeraša, ki v ameriški zemlji počiva. Pri Sv. Lovrencu v Nevburgu ima nadškof dr. Perko še živočeto v 99 letih, sin te tete č.g. Joseph Lekani pa je nadškofov bratranec.

Urednik v Kopru izhajajočega mesečnika Ognjišča, č.g. France Bole, škofov sošolec, se je v intervjuju z nadškofom Perkom razgovarjal. Podajam tu samo kratek izvleček. Zaradi dolgoletnega poznanstva se nadškof Perko in rev. Bole tikata:

Bole — Odkod si doma?

Škof — Iz Krke na Dolenjskem, tam sem se rodil leta 1929 v kmečki hiši. Malo kmetijo smo imeli in veliko dela, zato imam še sedaj delavne roke. Med vojno sem hodil v gimnazijo v Škofovih zavodih, ki pa takrat niso bili več v Šentvidu, ampak v Ljubljani v Baragovem semenišču. Potem sem nadaljeval šolanje na državni klasični gimnaziji in sem

leta 1949 maturiral. V bogoslovju sem bil v začetku štiri leta in že leta 1953 posvečen v duhovnika.

To so bila burna leta, stalno smo imeli preiskave, prijetne in neprijetne obiske. Enkrat so nas zadržali v Ljubljani med počitnicami. Potem sem šel k vojakom, od tam v zapor. Obsojen sem bil na pet let, odse del sem tri. Tako sem se seznanil tudi s stanjem v jugoslovanskih zaporih, v Beogradu, Požarevcu, v Ljubljani, na Igu pri Ljubljani in v Mariboru. Te so bile moje postojanke.

Srečal sem se tudi z mnogimi duhovniki, ki so bili takrat zaprti, tudi s pravoslavnimi, predvsem pa z ljudmi. Večkrat sem že izrazil misel, da bi bilo koristno, posebno za duhovnika, eno leto zapora. Več je izguba časa. Drugače pa je zapor naravnost imenitna šola življenja.

Bole — V Sloveniji te poznamo tudi po tem, da si svoj čas dal bratu eno ledvico. Ti si naredil to humano gesto, mislim, da si med duhovniki edini tak primer. Kako se sedaj počutiš?

Škof — S to presaditvijo je bilo takrat vse v redu, od tega je že štirinajst let. Nimam posebnih težav, nekaj jih imam le s pritiskom, pa pravijo, da to ni povezano s to operacijo. Zanimivo je, da brat nima teh težav. To ni bilo nič posebnega, saj mislim, da je treba Kristusove besede: „Če ima kdo dve suknji, naj da eno tistemu, ki je nima“, naobrtni tudi na ledvice.

Moj pripis:

O novem beograjskem nadškofu dr. Francetu Perku so v domovini verski listi veliko pisali, veliko je bilo tudi fotografskih posnetkov. Vse pisanje se je steklo v eno samo veliko pohvalo in zahvalo za vsa mnogotera dela, ki jih je doslej opravil v domovini. Iz srca so prihajale želje, naj Bog blagoslavlja njegova pota in dela, ki bodo mnogotera in ne lahka. In gospod je odhajal z bolečim srcem in z živo vero, da je potreben tam, kamor ga božja Previdnost pošilja. Priporočal se je v molitev in zagotavljal nepozabno prijateljstvo z rodno domovino Slovenijo. Daj Bog, da bo seme, ki ga bo sejal, obrodilo res stoteren sad!

J. P.

Simon Jenko

POMLAD

In srce, ti se ne zbudiš!
In jezik, ti ne govoriš!
Zdaj klije tebi dvojni cvet,
pomladi cvet, čas mladih let.

Poglej, obrni se okrog,
zelena gora, živ je log;
povsodi pomladanski cvet
vesoljni v svate vabi svet.

Podaj mi ljubica rokó,
pod mlo pojdeva nebó,
kjer njiva zopet zeleni,
nad njo škrjanec žvrgoli.

Al' spet si tukaj, znanec moj?
Le dvigni se, na glas zapoj:
ljubezni glas, veselja klic
naznanja prihod naj cvetie!

Ha-Hec-Hi- Ho-Humor!

Skuhal ali pogrel MECAN

Največ se moli na morju ali visoko v zraku

Med poletom iz New Yorka v Cleveland, je neka starejša gospa bledega obraza nemirno zrla predse in premikala ustnice, kot bi molila.

»Ali ste danes prvič na letalu?« je vprašal zraven nje sedeči gospod.

»Prvič,« je priznala gospa. »Kako pa ste to uganili? Ali je res tako očitno?«

»Stavil bi, da sem vas prej videl moliti.«

»Res sem molila. Veste, pred mnogimi leti, ko sem bila še precej mlada, sem prosila Boga, da bi lahko srečala John Wayne-a. No in pravkar sem mu dala vedeti, da sem se premislila in sem ga prosila, naj pozabi tisto molitev, ker jo preklicujem.«

»Predno bova še naprej govorila o tej zadevi, mi boste morali nakazati 50 dolarjev,« opomni advokat stranko.

»Seveda, g. odvetnik, tukaj je denar.«

»Hvala! Zdaj ste upravičeni do dveh vprašanj.«

»Kaj? Samo dve vprašanji? Ali ni to malo preveč, 50 dolarjev za dve vprašanji?«

»Seveda je. No — in kaj je vaše drugo vprašanje?«

»Tale rak ima pa samo en klešč,« potoži Maks strežniku v restavraciji.

»Najbrže je enega izgubil v borbi,« odvrne strežnik.

»Potem pa mi prinesite zmagovalca,« reče Maks odločno.

MOŽ ŽENI: »Danes sem se zavaroval za 30 tisoč dolarjev, tako, da če se mi kaj zgodi, boste ti in otroci preskrbljeni.«

ŽENA: »Zelo pametno dejanje! Zdaj ti ne bo treba več za vsako malenkost letati k zdravniku.«

Ko je neki visoki politični komisar v Albaniji obiskal neko ljudsko šolo, je vprašal najboljšega učenca v razredu:

»Kdo je tvoj oče?«

»Moj oče je Karl Marx,« reče fantek korajžno.

»In kdo je tvoja mati?«

»Moja mati je komunistična partija.«

»Zelo dobro! Zdaj pa povej vsemu razredu, kaj bi najraje postal, ko boš velik.«

»Sirota, brez očeta in matere.«

Kadar življenje ni tako, kakršnega bi rad, imej rad takega, kakršno je.

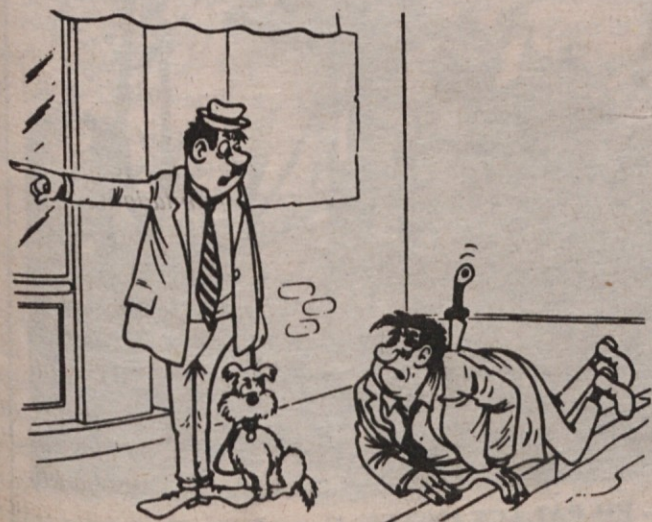
Neko šest let staro deklico so izpraševali na sodišču, da bi ugotovili, ali bo lahko verodostojna priča.

»Ali poznaš sv. pismo?« je vprašal sodnik.

»Jaz vem vse, kar je v sv. pismu,« odgovori deklica korajžno.

»Kaj?« vzklikne začuden sodnik. »Povej nam, kaj vse je v sv. pismu.«

»Notri je slika moje sestre, en mamin recept za marmeladine knedelčke, šopek mojih las in potrdilo iz popravilnice za očino uro.«

— Najprej desno, potem pa na levo: na koncu tiste ulice je bolnišnica!

Prihodnost »Meddobja«

BUENOS AIRES, Ar. - Najpomembnejša publikacija Slovenske kulturne akcije je revija »Meddobje«. V njej se objavlja najboljše dosegljivo iz ustvarjalnega duha v slovenskem izseljenstvu in marsikaj tehtnega iz zamejstva in celo iz domovine. Če prebiramo 180 strani številke revije, ki je izšla v mesecu decembru 1986, moramo reči, da je v njej nagromadenega veliko vrednega gradiva, ki je izraz duhovne moči ustvarjalcev in se ob njem bralcu na vse strani razširi kulturno obzorje.

»Meddobje« je ob ustanovitvi SKA pred desetletji rodila potreba, da se v tej reviji slovenskega izseljenstva objavlja jo kulturne stvaritve, ki so v skladu s krščanskim pogledom na svet, v luči božjega razodetja. Revija je ves čas svojega obstoja zvesto sledila temu cilju.

Med tem se je trideset let kasneje v zamejstvu pojavila druga revija, »Celovski zvon«, ki izhaja v Celovcu, s podobnim programom: v krščanski luči osvetljevati kulturna dogajanja v svetu in v domovini in tudi ustvarjati lastne kulturne vrednote.

Ali ima »Meddobje« ob tej novi krščansko usmerjeni kulturni reviji še razlog za svoj obstoj?

Mislimo, da ga ima. »Meddobje« more v popolni nevezanosti in svobodnosti izpolnjevati svoje tradicionalno poslanstvo. »Celovski zvon« je namenjen najširšemu krogu bralcev tudi v domovini in je v tem tudi njegova velika prednost, da jih more doseči, a se mora istočasno kolikor toliko prilagajevati tej okolnosti. Poleg tega ima revija »Meddobje« prvenstveno pred očmi ustvarjalce iz izseljenstva, nosi takorekoč izseljenski pečat, tako v razpravljanjih o slovenski in splošni problematiki kot v literaturi; to je pravzaprav svojstvo naše revije. Ko bereš »Meddobje«, si prvenstveno v svetu izseljenstva, ko bereš »Celovski zvon«, si v širšem svetu celotnega slovenstva, še posebej koroške problematike, in pa v svetu kulturnega človeštva sploh.

Kakor je vsa krščansko usmerjena slovenska skupnost z nami vred zavzeta za poslanstvo »Celovskega zvona«, tako naj je za poslanstvo »Meddobja« zavzeto pred vsem vse slovensko krščansko izseljenstvo.

V vsebinskem pogledu tako »Celovski zvon« kot »Meddobje« zaenkrat nimata težav. »Celovski zvon« jih tudi nima pod materialnim vidikom. Njegova razmeroma visoka naklada, naročniki in odjemalci tudi v Sloveniji, in nenačrtovane tudi opora od strani izdajatelja, »Mohorjeve družbe« v Celovcu omogočata njegovo redno izdajanje. Drugače je z »Meddobjem«.

Ta izseljenska revija je imela pred 30 leti vsekakor veliko širši krog odjemalcev, saj so

mogli biti zanjo zavzeti vsi novodošli izseljenci. A ta krog se nezadržno krči in od nekdanjih naseljencev, naročnikov »Meddobja« ostaja le še mala čreda. Naravno bi bilo, da bi Slovenci tudi druge generacije revijo naročali in brali. A tu je več težav: Mlajši se ekonomsko šele postavljajo na noge in si ne morejo privoščiti razmeroma drage naročnine na slovensko izseljensko revijo, mnogo od njih jih niti ne obvlada toliko materinščine, da bi mogli v njej pisane razprave in literaturo prebirati s koristjo, končno so mladi tudi primorani, najprej se poglabljati v študiju v jeziku dežele, v kateri žive in delajo.

Iz teh razlogov je krog tistih, ki bi iz vrst mladega rodu mogli z naročnino vzdrževati »Meddobje«, daleč premajhen, da bi se revija mogla z njih naročnino vzdrževati.

Da, če bi prihajalo v izseljenstvo kaj več tudi krščansko mislečih novih izseljencev zdaj in v bodoče, bi se položaj naročniškega kadra ob njih vedno znova obnavljal in bi tudi »Meddobje« moglo obstajati, podobno kot je obstajalo ob prihajanju povojne izseljenske generacije. Vemo pa, da iz raznih razlogov tega novega vala slovenskih krščanskih izseljencev ni.

Zato se ni čuditi, če je bila pred leti Slovenska kulturna akcija primorana ustaviti izdajanje svoje revije, ker se ni smela spustiti v avanturo vedno večje zadolženosti. Tedaj ji je iz stiske pomagal neimenovani meceni, ki je z večjo vsoto omogočil kritje večine dolga in nadaljevanje izhajanja revije. Poleg tega se je organizacija obrnila na evropsko ustanovo »Cerkev v stiski« s prošnjo za gmotno oporo, katera ji je bila naklonjena v znesku 10.000 dolarjev, a z izrecno pripombo, da je pomoč enkratna. Ta pomoč pa je organizaciji omogočala mirno izhajanje »Meddobja« v zadnjih petih letih.

A ta »zlata rezerva« stoji z izdajo številke, ki je izšla decembra 1986, pred vprašanjem, kje v prihodnje dobivati sredstva za izdajanje »Meddobja«. Revija brez podobne gmotne pomoči v izseljenstvu izhajati ne more, tudi če se naprej sodelavci vanjo pišejo brez vsakega honorarja. Meceni, ki je reviji pomagal k vsajenju pred leti, je zmogel to le enkratno, evropska organizacija, ki nam je pomagala zadnje čase, je izrecno poudarila, da je bila pomoč tudi le enkratna.

Pomoči iz matične domovi-

ne, ki bi pogojevala naše svobodno krščansko izražanje, si ne želimo. Ostane edina možnost: da za slovensko kulturno delo zavzeti izseljenci gmotno omogočajo izdajanje »Meddobja«. Slovenska kulturna akcija si je zato napravila načrt prizadevanja v tej smeri:

1. — Pred vsem bo poživila in pomnožila delovanje svoje pisarne, v kar se bo žrtvoval naš odbornik, sodelavec »Glasa« in »Meddobja« Tone Brulc.

2. — Povabila bo vse dosedanje prejemnike-naročnike »Meddobja«, da sproti poravnajo naročnino, ki jo organizacija šteje tudi kot njihovo podporo izseljenskemu kulturnemu prizadevanju.

3. — Izvedla bo akcijo za pridobivanje novih naročnikov »Meddobja« z »Glasom« tako v Argentini kot v ostalem izseljenstvu in zamejstvu.

4. — Mecene, ki so doslej omogočali njeno založniško dejavnost v pogledu izdajanja knjižnih del, bo odslej vabila k prvenstvenemu žrtvovanju v prid izdajanja revije »Meddobje«.

5. — Uvedla bo »Sklad Meddobja« in vabila k prispevkom vse, ki poleg naročnine zmorejo še kaj več, in bo v »Glasu« objavljala vse njihove prispevke, drugim v vzpodbudo in posnemanje.

6. — Vabi že sedaj in s tem dobrotnike-mecene, da darujejo za nadaljnje izdajanje »Meddobja« mecenske darove po 1.000 USA dolarjev; njihov tako pomembni prispevki bodo označeni v vsaki številki »Meddobja«, ki bo izšla z njihovo pomočjo.

Da je naša prošnja za sodelovanje pri izdajanju »Meddobja« upravičena, naj navedemo naslednje podatke: Vsaka številka »Meddobja« na 80 straneh z umetniško prilogo stane s poštnino in ostalimi pisarniškimi stroški vred danes približno 1.500 dolarjev; dvojna z dvojno umetniško prilogo torej 3.000 dolarjev. Vsak letnik nas stane kakih 6.000 dolarjev.

Tiska se »Meddobje« v 400 izvodih; od tega jih SKA pošilja raznim kulturnim ustanovam po svetu, tudi v domovini, ter nekaterim posameznikom, kot avtorjem, kakih 150, naročnikom se jih pošilja kakim 200, ostalih 50 izvodov pa ostaja v zalogi za kasnejše čase. Če je med naročniki vsaj 150 plačujočih, dobi SKA od njih komaj 4.500 USA dolarjev. Tako je letnega primanjkljaja 1.500 dolarjev, ki je pa radi nerednega plačevanja navadno znatno večji.

(dalje na str. 4)

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Zaplet okoli »Nove revije«

(Nadaljevanje s str. 2)

tako spremenili, da je postal protifašističen simbol. Plakat je bil seveda umaknjen.

Del slovenske javnosti je razburil znani Josip Vidmar, ki je izstopil iz Društva slovenskih pisateljev, baje zato, ker ga Društvo ni podpiralo v osebnem sporu z Dimitrijem Ruplom. Nekateri skušajo povezati njegov izstop z afero v zvezi s Novo revijo, ker je Rupel osrednja osebnost pri tej reviji.

Zdi se, da se je politično ozračje v Sloveniji precej zaostri- lo in takšno stanje ne bo mogel trajati v nedogled. Na en ali drug način bo moralo priti do obračuna, ki bo imel močne posledice za nadaljnji razvoj slovenske in najbrž tudi jugoslo- vanske družbe. Ali bodo zmagali partijci, ki želijo zatreti pro- ces demokratizacije oz. liberalizacije, ali pa bodo zmagali tisti, ki želijo ta proces izpeljati do kraja, doseči namreč ustavno demokratično družbenopolitično ureditev v zahodnem pojmo- vanju tega koncepta. Po svojih zmožnostih bomo skušali v AD o tej »diferenciaciji« v slovenski družbi stvarno in kar se da tekoče poročati. Sledi spodaj pa ponatis članka, ki je bil ob- javljen v Kat. glasu 5. marca. Vsebina članka je že v marsičem zastarela, kljub temu uokvirja dogodka, ki se v Sloveniji sedaj razpletejo.

Rudolph M. Susel

Zaplet okoli »Nove revije«

Proti koncu februarja je v Ljubljani izšla 57. številka »Nove revije«, ki je močno razburila režimske duhove v Slo- veniji in vsej Jugoslaviji. Revija, ki izhaja že več kot pet let, je nadaljevanje ukinjenih Perspektiv in Prostora in Časa ter je naglo postala nekakšno glasilo vseh, ki so zdvomili v pra- vilnost režimske teorije in predvsem njegove prakse.

Najglasnejši in najodločnejši so v njej bili in so še danes v glavnem marksisti ali bivši marksisti, ki so začeli zelo kri- tično javno razmišljati o raznih pojavih, ki so planili na dan z jugoslovansko gospodarsko in družbeno krizo. V reviji so našla prostor za strokovno obdelavo številna vprašanja, ki so dolga tlela, a niso nikoli mogla v javnost zaradi cenzur in avtocenzure, ki sta prevladovali v slovenskih časnikih in revijah.

Z »Novo revijo« se je v slovenski publicistiki nekaj pre- maknilo, ker ni poznala prepovedane teme in ker so vsi pi- sali dokaj samostojno in svobodno o aktualnih problemih in o preteklosti: od ekonomskih težav in zadolženosti do ne- streznih gospodarskih ukrepov, od kulturnih problemov do kratkovidnosti v politiki znanosti in izobraževanja, od po- manjkanja demokracije do kršenja človekovih pravic, od novih pogledov na NOB ter iskanja odgovornosti glede po- vojnih pokolov do plemenite ideje o narodni spravi, od narodnostnih problemov na jugoslovanskem jugu do pravih groženj za obstoj slovenskega naroda itd. itd. Brez bojazni so bili tudi objavljeni dragoceni dokumenti od Kocbekovega dnevnika do pretresljivih intervjujev. Brez tabujev in v glav- nem s stališč nekakšne nove, do sistema in režima kritične levice.

Pomembno pa je, da so avtorji analizirali probleme s stališča zahodne in parlamentarne demokracije, čeprav so do nje še tako kritični. Če bi potegnili črto, bi ugotovili, da je kritika »Nove revije« dokončno obračunala z leninizmom in da je izrazila zelo hude pomisleke nad samoupravnim sistemom, kakor se je razvil v Jugoslaviji. Edina alternativa je večstrankarski sistem, ki bi ga omogočal pravi plurali- zem.

Razumljivo je, da nad takimi idejami in takimi kritikami režim ni bil navdušen, vendar pa je vse to toleriral in prena- šal v duhu nekega liberalizma, ki je zavel v Sloveniji po Titu. Edinole ideja narodne sprave Spomenke Hribar je sprožila v javnosti hude reakcije in pomisleke, na splošno pa je vsako številko »Nove revije« spremljal izrazit molk in uradna neodzivnost. Oglasili so se edinole nekateri že deklasirani režimski glasniki a la Javoršek, ki je nekoč označil »Novo revijo« kot najbolj fašistoidno revijo v Evropi! Režimu se je zdelo pametno, da ne ukrepa tudi spricho dejstva, da je bila revija namenjena le omejenemu krogu bralcev.

Zapletlo se je znova zdaj, ko je »Nova revija« začela objavljati prispevke za slovenski nacionalni program. To je bil za režim prehud šok, saj so mnogi avtorji od analiz prešli dejansko k predlogom, kako reševati pereči položaj sloven- stva. Nič rušilnega ali protirevolucionarnega, toda postav- ljeno je bilo vprašanje legitimnosti oblasti komunistične partije.

To je bilo za režim, ki veliko da na vprašanje konsenza, preveč. O zadevi je najprej trdo spregovoril predsednik SZDL Smole in nato še predsedstvo SZDL, ki je razpravi posvetilo kar šest ur. Zaenkrat je ostalo pri polemiziranju in obsojanju nekaterih prispevkov, objavljenih v »Novi reviji«, ki so jih ožigosali kot provokacijo in polena pod noge.

res.

Bralcem, ki so prišli do tu, svetujem, da skrbno preberejo tudi članek v Kanadski Domovini: »tekmovanje ali sodelo- vanje. — Urednik AD

Slovenščina med najvažnejšimi evropskimi jeziki alpinizma

TRST, It. - V pogovoru s ča- snikarjem Dušanom Jelinči- čem, prvim tržaškim osvaja- cem osemstisočakov v Himala- ji, sem zvedel, da je eden naj- bolj čislanih mesečnikov za vi- soko gorstvo na svetu, »Alp«, ki izhaja v Torinu, izdal multi- lingvistični slovar najvažnejših strokovnih izrazov v italijan- ščini, nemščini, angleščini, francoščini in — slovenščini. To je razumljivo, saj štejejo Slovenci že okrog sto himalaj- cev, ki so od leta 1964 sodelo- vali kar v 25 odpravah. Tudi v nekaterih drugih republikah so posamezni odlični alpinisti — med njimi Spličanin Stipe Božič, pa se niso mogli skupin- ski uveljaviti kot svetovni vr- hunski plezalci.

O »MEDDOBJU«

(Nadaljevanje s str. 3)

Na vprašanje, zakaj spet ne poprosimo pri kaki mednaro- dni ali evropski ustanovi za pomoč slovenski izseljenski re- vijii, odgovarjamo z drugim vprašanjem: Ali po 40 letih ideološke emigracije slovenski izseljenci vsega sveta, s sodelo- vanjem zamejstva, res ne zmo- remo niti nekaj tisoč dolarjev letne opore naši reprezentativ- ni izseljenski reviji, da mora za svoj obstoj prosjati drugod?

Ali res med nami ni toliko ekonomsko in idejno močnih rojakov, da bi z združenimi močmi ne zmogli tega? Ali tisti med nami v izseljenstvu, ki sami kulturno ne ustvarjajo, ki pa so si zmogli ostvariti gmotne dobrine, res ne zmore- jo plačevati slovenskega »izse- ljenskega davka«, recimo v obliki podpore izseljenski kul- turni reviji »Meddobju«?

Prepričani smo, da je slo- vensko ideološko izseljenstvo po 40 letih svojega življenja še tako idealno, da hoče, in tako napredno, da tudi more do- stojno podpreti delo sloven- skih izseljenskih kulturnih de- lavcev in da ga bodo podprli — z vzdrževanjem naše revije.

Vse to je napisano s prepro- stostjo in iskrenostjo, v želji, da pravočasno opozorimo vso slovensko izseljensko in za- mejsko kulturno javnost na nevarnost, ki preti »Med- dobju«, v zavesti, da je to naša dolžnost, in v upanju in pro- šnji, da se povežemo v skrbi in dejanju za ohranjanje priče- valca naše izseljenske krščan- sko kulturne stvarnosti, »Meddobja«.

L.L.

Iz »Glasa SKA« (XXXIII, 6 - nov.-dec. 1986). Bralci, ki bi se zanimali za podporo »Med- dobju«, lahko pišejo na sledeči naslov: Slovenska kul- turna akcija, ul. Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires 1407, Argentina. Vsa nakazila na ime: Alojzij Rezelj in sicer na zgoraj navedeni naslov. Naročnina za l. 1986 za 6 dvojn- ih števil Glasu, vsaka na 8 straneh, 4 številke Meddobja, vsaka na 80 straneh besedila in 4 straneh umetniške priloge, je stala 30 USA dolarjev. Ur. AD

Od 14 osemstisočakov, naj- več jih je v Nepal (8), pet jih je v Pakistanu ter eden na Ki- tajskem. Med osvajalci teh najvišjih vrhov na svetu jih je kar 19 iz Slovenije in le Jelinčič je iz zamejstva. V Pakistanu so Slovenci osvojili tri vrhove, v Nepal štiri, med njimi tudi najvišjega, Mt. Everest (8848 m), kjer so bili trije v slovenski odpravi.

Nekoč se je smatralo, da ta- kih višin ni mogoče doseči brez kisika, ki je zelo težek za nosi- ti. Sedaj pa ga nadomešča dol- gotrajna, težka aklimatizacija. Jelinčič je veliko plezal v Julij- skih Alpah in Dolomitih. Z re- sno aklimatizacijo je začel v Andah Peruja. Kakor Rimlja- ni, tako so tudi eni med naj- bolj kulturnimi Indijanci, Inca, zgradili ogromno omre- žje cest visoko v Andah, na vi- šini od 2800 do 5000 m.

Iz arheološkega središča Južne Amerike Cuzca, se je peljal z gorsko železnico proti Pompeju Latinske Amerike, Machu Picchu, pa je izstopil 20 km poprej, kjer se prične slavn Camino Inca. V takih višinah je prehodil skozi delo- ma gosto džunglo 60 km kar v dveh dnevih in ni srečal niko- gar. Iz Machu Picchuja je z vlakom nadaljeval proti Boli- vijii, kjer je hodil okrog velike- ga jezera Titicaca, 4000 m vi- sokega in najvišje ležečega jezera na svetu.

Himalajska ekspedicija je stala za posameznika kakih 4000 dolarjev, ki so jih prispevala, oziroma dopolnila domača podjetja. Z Jelinčičem so bili v odpravi še trije Pri- morci iz Slovenije, dve ljub- ljanski in ena kranjska sku- pina.

JAT jih je pripeljala v Isla- mabad, glavno mesto Pakista- na. Potem je bilo treba poto-

vati dva dni z avtobusom, do- kler niso ceste prenehale. Po- tem je trajal »pešpot« za akli- matizacijo kar dva tedna, naj- prej po kamenju, in potem po ogromnem ledeniku do pod- nožja velegore. Naj tej poti so najeli 150 nosačev, ki stanejo sedem dolarjev vsak na dan. Tri dni so hodili skozi vasi, po- tem pa ni več domačinov. Sre- čali so pa številne mednarodne odprave.

Od podnožja zaželenega vrha, Broad Peaka (8047 m), se naši junaki niso mogli pri- voščiti Šerp, ki plezejo s Hi- malajcem, stanejo pa 50 dolar-jev na dan. Rabili so tri dni, da so prišli na vrh, in dva dni za vrnitev nazaj. Postavili so štiri taborišča. Jedli so posebno hrano za take nadčloveške na- pore, tako, da so dobili vse po- trebne kalorije. Vsak je nesel okrog 10 kg. Vreme je bilo ves čas slabo: sneg, megla in hud veter. Toda vse se je srečno končalo in uspeh je bil popoln za vso odpravo. Vseh 14 čla- nov je doseglo vrh.

Dušan Jelinčič sedaj piše knjigo o tem svojem največ- jem himalajskem uspehu. Med Slovenci vlada veliko zanima- nje za take knjige. Najboljši dokaz tega so knjige Reinhol- da Messnerja iz Južnega Tiro- la, italijanskega državljana, kot je naš Jelinčič. Messner je dosegel vseh 14 osemstisoča- kov, napisal je za vsako goro posebno knjigo. Od teh jih je kar deset že prevedenih v slo- vensščino. Zato pričakujemo, da bo tudi knjiga našega slo- venskega Tržačana Dušana Jelinčiča dosegla zasluženi uspeh.

Oton Ambroz

Trst, It.

marec, 1987

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino svojim slovenskim prijateljem in znancem!

Dragi rojaki, potujete v Evropo?

Na pragu domovine, v središču stare Gorice na lepem drevoredu Corso Italija, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu: 75 sob s kopalnico, telefonom, radijskim sprejemnikom, barvno televizijo, mini-barom, klimatizacijo. Najmodernejši komfort po zelo ugodnih cenah: enoposteljna soba \$28.00, dvoposteljna soba \$39.00. Cenjenim gostom so na razpolago hale, konferenčna dvorana, parkirni prostor in hotelska restav- racija v začasno ločenem poslovanju. V PALACE HOTELU bo poskrbljeno za vaš čimprijetnejše počutje, dobrodošlico pa vam bo osebno izrekel rojak Vinko LEVSTIK:

DOBRODOŠLI!

PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63

34 170 Gorizia-Gorica, Italy; Tel.: 0481-82166; Telex 461154 PAL GO I

Kanadska Domovina

Fantje na vasi Toronto bomo peli

TORONTO, Ont. — Sedaj, ko se nam je po dolgi, mrzli zimi zasijala pomlad, sonce ogreva in prebuja zemljo ter priklicuje zrnje k novi rasti. Ozeleneli in zacveteli bodo vrtovi in poljane. Srebrne mačice pa že sedaj brstijo. Na oknih deklet bodo zacveteli in zadehteli rdeči naglejni, rožmarin in roženkavrt.

»Fantje na vasi« bomo vse to opevali v naši fantovski pesmi na cvetno soboto, enajstega aprila, v dvorani Marije Brezmadežne, na 739 Brown's Line, ob pol osmi uri zvečer. Letos bo z nami sodeloval moški pevski zbor »Majolka« iz Hamiltona, pod vodstvom g. župnika Francita Slobodnika.

Ker bo letos cvetna sobota pozno, upamo, da nam bo tudi vreme naklonjeno, saj ti v lepi, cvetoči pomladi pesem še posebno lepo prikipi z duše.

Ker se tu v Torontu gradi starostni dom Lipa, so pevci soglasno sklenili, da bo čisti dobiček koncerta poklonjen tej zelo koristni ustanovi.

Po koncertu bo tudi letos ob prigrizku in dobri kapljici, prosti družabni večer, da se skupno malo pogovorimo, posebno še s poslušalci, ki se pripeljejo z oddaljenih krajev.

Vsi ljubitelji slovenskih pesmi vljudno vabljeni!

»Fantje na vasi« Toronto

CERKEV NA SLOVENSKEM

TORONTO, Ont. - Pastoralna revija »Cerkve v sedanjem svetu«, ki izhaja v Ljubljani, je v svoji številki 11-12, 1986 posvetila večino svoje vsebine temi »Sedanjí trenutek Cerkve na Slovenskem«, ki je bila v obliki ankete poslana na razne javne delavce različnih starosti, poklicev in nazorov v juniju 1986, da o tej temi kaj napišejo. Na to povabilo so se oglasili: France Bučar - »Tekmovanje ali sodelovanje?«; Drago Čepar je napisal »O veselju do življenja«; »Ne omadežuje človeka to, kar gre v usta, marveč kar gre iz ust, to ga omadežuje« je bil članek pok. Bojana Štiha; iz Opčine-Trst se je oglasil Alojz Rebula z »Zapisnikom z okrogle mize!; poleg omenjenih pa sta prispevala za to številko »Cerkve v sedanjem svetu« še Vinča Ošlak iz Celovca s svojim dopisom »Katoliška Cerkve — zadnja nosilka univerzalij na Slovenskem«, in Justin Stanovnik z obširnimi člankom »Človek in kultura«.

Zaradi izredno zanimivega in globokega razmišljanja o položaju Cerkve na Slovenskem v sedanjem času, bi rad bralcem Ameriške in Kanadske Domovine posredoval te članke, ker se tičejo vseh nas katoliških Slovencev ne le doma, temveč povsod, ker se Slovenci kot verniki nahajamo. Otmar Mauser

tekmovanje ali sodelovanje?

Ob vprašanju, kakšen naj bo položaj Cerkve kot posebne organizacije v naši družbi, se mnenja pogosto razhajajo zlasti v dveh smereh: ali zavzeti do države povsem odklonilno ali vsaj nevtrarno stališče ali pa z njo sodelovati. Prvo stališče se utemeljuje predvsem z dokazovanjem, da poslanstvo Cerkve ni urejanje družbenih razmer na zemlji, saj je to skrb države, izkušnje iz preteklosti pa dosti jasno kažejo, da je tako vmešavanje Cerkve v zadeve, ki pritičejo državi oziroma političnim organizacijam, navadno vodijo v katastrofo.

Država, v kateri danes živimo, pa tako sodelovanje s Cerkvijo ne želi in jo skuša čim bolj izrinuti iz vsega javnega življenja in sploh iz slehernega tudi posrednega vplivnega območja na ravnanje in obnašanje ljudi v javnih zadevah. Država vidi v Cerkvi tekmeča za oblast. Tudi če ne neposredno tekmeča za politično oblast, vsekakor tekmeča za vpliv na ravnanje ljudi.

Sleherni človek ravna v skladu s svojim prepričanjem, to prepričanje pa samo odraža vrednote, ki jih ima za tako

pomembne, da jim posveti svoje delovanje. Zato naj bi država v čim večji meri vplivala tudi na oblikovanje državljanovih nazorov, na njegovo dojemanje, razumevanje in tolmačenje sveta. V obvladovanju človekovega duševnega sveta vidi glavni izvor svoje moči nad njim. Moč nad državljanji pa ji je nujno potrebna za uresničevanje svojih vizij bodoče družbe. Brez tega ne bi mogla izvrševati svojega političnega poslanstva.

Kdor ji to moč izpodkopa, je njen nasprotnik, tudi če se bori za iste cilje. Zato država na primer ne dopušča humanitarne dejavnosti Cerkve, ki brez dvoma ne nasprotuje razglašanim ciljem socialistične solidarnosti in pomoči tištim, ki so je potrebni. Tako dejavnost Cerkve celo prepoveduje in preganja. Navidezno protislovje? Nikakor. Ideološko usmerjena država, ki si postavlja za cilj prav določeno družbeno ureditev, kar je vsekakor država, ukrojena po leninističnem vzorcu, je nujno totalitarna. Taka država pa ne prenese niti nasprotnikov niti sodelavcev. Zahteva in tudi

uveljavlja popoln monopol svoje oblasti. Zato je popolnoma logično in v skladu s takim stališčem, da želi država Cerkve čim bolj omejiti na delovanje »znotraj cerkvenih zidov«, kar z drugimi besedami pomeni, povsem jo izločiti kot družbeni dejavnik.

V primeru katoliške Cerkve pa vidi država še posebej povečano nevarnost. Gre za organizacijo, ki ima svoj vrh zunaj države, torej zunaj območja, ki ga lahko neposredno nadzoruje. To pa pomeni stanje, ki je v popolnem nasprotju z njeno doktrino, stanje, ki ga mora prenašati, ker ga zaenkrat ne more spreminiti, se pa z njim nikoli in pod nikakršnimi pogoji ne more sprijazniti. Zanj je to v bistvu stanje nepopolno izvedene revolucije.

Pravega in iskrenega sodelovanja med Cerkvijo in državo zato ne more biti, kljub stalnemu razglašanju dobre volje, zlasti na različnih sprejemih za predstavnike tako imenovanih verskih skupnosti. (Motiti sicer ne želim bralca od tega izredno tehtnega razpravljanja, a želim poudariti, da te vrstice o odnosih med Cerkvijo in državo, v danem primeru med katoliško Cerkvijo in slovenskim režimom, veljajo načelno tudi za neverško oz. politično področje. Ur. AD.) Objektovno je to stanje vsiljene koeksistence, ki obstaja samo zato, ker ga ne more spremeniti. Bo pa naredila vse, kar je v njeni moči, da ga čim bolj preusmeri v svojo korist.

Drugo stališče se napaja iz drugačne presoje. Razglašani cilji socialne pravičnosti, solidarnosti, udeležnosti pri odločanju o lastni usodi, torej samoupravljanje, povečana skrb za blaginjo ljudi, četudi le gmotno, so v skladu tudi s krščanskim naukom. Ali se Cerkve ne izneverja sama sebi, če pri tem ne sodeluje?

Res, Cerkvi ni dopuščeno, da bi se teh dejavnosti udeleževala kot organizacija oziroma kot organizirana skupnost, ker bi se tem nastopala kot tekmeča za oblast oziroma moč nad ljudmi. Toda Cerkve naj priporoča svojim članom, vernikom, da kot državljanji sodelujejo v družbenih organizacijah, kakršne ustanavlja država, in sicer ne samo zaradi svoje državne pripadnosti, ampak tudi zaradi svojega verskega prepričanja.

Ali Cerkvi taka dejavnost njenih vernikov škoduje? Nasprotno, neposredno in dejavno uveljavlja svoj nauk tudi v družbenem življenju. Pogoj je samo, da se je vnaprej odrekla tekmovanju za posvetno, politično oblast, kar pa tako ni njeno poslanstvo. Država pa si takega sodelovanja vernikov v okviru od nje postavljenih organizmov celo zelo želi in ga na vso moč spodbuja.

Ali Cerkve prav ravna, če se

KANADA — dežela bodocnosti

TORONTO, Ont. — Kanada je sorazmerno še mlada država. Kot nekdanja angleška kolonija in pozneje kot »Dominion« v angleškem imperiju, je le postopoma in na popolnoma demokratičen način prišla do svoje suverenosti in državnosti. Leta 1982 so bile odstranjene še zadnje zapreke do resnično samostojne in neodvisne kanadske države, ko je angleški parlament izglasoval, da se kanadska ustava, ki je bila dotlej v Londonu, vrne v Kanado. Kot dopolnilo k tej ustavi, je kanadski parlament istega leta izglasoval zakon o človečanskih pravicah in dolžnostih državljanov.

Druga svetovna vojna, v kateri so se Kanadčani izkazali s svojim doprinosom v ljudeh in materialu, je vzbudila v ljudeh kanadski ponos. Ta nenadno vzbujena zavest je kanadske parlamentarce vodila, da so izglasovali zakon o kanadskem državljanstvu, ki je stopil v veljavo s 1. januarjem 1947. Dotlej so bili namreč Kanadčani smatrani zgolj kot »angleški podaniki«.

V nekem smislu smo še vedno, ker Kanada pripada »zvezi britanskih narodov« (British Commonwealth) in imamo »Generalnega guvernerja«, ki v imenu angleške kraljice podpisuje državne listine. To pa je sedaj postalo le še tradicija in ceremonija brez kakšne politične teže. Tudi vsaka provinca ima svojega »pomožnega guvernerja«, ki opravlja iste posle kot generalni guverner v kanadski prestolnici Ottawi.

Prebivalci Kanade so torej postali »kanadski državljani« šele l. 1947, leto dni preje, predno so se na vzhodni obali nove domovine Kanade izkrcali prvi slovenski povojni begunci.

Za brezdomec, po triletnem begunskem in taboriščnem življenju, je bil prvi korak na kanadski zemlji, korak v novo življenje in v lepšo, upa polno bodočnost. Po petletnem bivanju v deželi pa so postali tudi kanadski državljani.

Štirideset let ni tako strašno dolga doba, če jo merimo po zgodovinskih merilih. Prihod prvih slovenskih povojnih beguncev pa je bil za Kanado in za nas zgodovinski dogodek. Ne samo slovenskih beguncev, tudi drugih, ki so zaradi marksističnega nasilja zapustili svoje domove in iskali svobodo na zahodu. Kanada je bila med deželami, ki so odprle vrata in sprejele medse številne »DP-jevce«. Slednji so se v kratkih letih izkazali s svojim trdim delom in spoštovanjem kanadskih zakonov, da so vredni zaupanja tukajšnjih ljudi in oblasti, in so si s svojim obnašanjem prislužili kanadsko državljanstvo. S tem smo zadobili vse pravice, ki državljanom pritekajo, sprejeli pa smo tudi vse obveznosti, ki jih državljanstvo nalaga. S ponosom lahko zapišem, da so Slovenci postali vzgledni kanadski državljani in da so kljub majhnemu številu veliko doprinesli k pluralistični in multikulturalni kanadski družbi, pri tem tudi katoliški Cerkvi v Kanadi s svojimi slovenskimi cerkvami ter z vzglednim verskim življenjem.

Štiridesetletnico »kanadskega državljanstva« se bo praznovalo s »tednom državljanstva«, ki ga je notranje ministrstvo proglasilo za 13. do 17. aprila letos. Umestno se mi zdi, da tudi mi Slovenci v Kanadi posvetimo nekaj misli temu praznovanju. Kaj nam pomeni biti državljan, biti Kanadčan slovenskega porekla, živeti v deželi, ki je prostrana, ki je bogata na naravnih zakladih in lepoti, predvsem pa živeti v svobodi, ki nam jo Kanada — naša nova domovina in rojstna domovina naših otrok — v tako obilni meri nudi.

Pozivam našo mladino, da se loti pisanja in da o tem napiše krajše dopise. Najboljše dopise bom objavil v Kanadski Domovini. Če se bo kdo skorajžil, naj svoj spis pošlje na naslov: Otmar Mauser, 338 Woburn Ave., Toronto, Ont. M5M 1L2. Za trud se vsakemu že vnaprej zahvaljujem.

Otmar Mauser

temu klicu ne odzove? To je platforma, na kateri je stala naša oblast od vsega začetka, tako rekoč že od prvih časov OF. V bistvu so to stališče, vsaj med NOB, sprejeli tudi krščanski socialisti.

Na prvi pogled povsem logično in brezhibno izpeljana zahteva. Vse dokler ne praraste v zamenjavo cilja in sredstev. Med NOB se je to že zgodilo. Krščanski socialisti so bili izkoriščeni za to, da so s svojim delovanjem v OF pripomogli ne k uveljavljanju svojih vizij o prihodnji družbeni ure-

ditvi, pač pa da so pripomogli priti na oblast sedanjemu političnemu režimu.

Vendar »krivde« za to ne moremo naprtiti preprosto političnemu režimu. Ta je ravnal popolnoma v skladu s svojo politično logiko: priti na oblast. Če govorimo o zadržanju krščanskih socialistov, pomeni, da je bil končni rezultat posledica njihove politične kratkovidnosti in nemoči, pa tudi nemoči njihovega moralnega prepričanja. Postali so bolj samo socialisti kot krščani (dalje na str. 6)

KOLEDAR PRIREDITEV

MAREC

28. — Slovensko ameriški Primorski klub priredi večerjo s plesom v SND na St. Clair Ave. Igra Al Novak orkester.
29. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi kosilo v farni dvorani pri Sv. Vidu. Serviranje od 11.30 do 1.30 pop.
29. — Dramatsko Društvo Lilija priredi veseloigro »Ubogi Samci« v Slov. domu na Holmes Ave. Pričetek ob 3.30 pop.

APRIL

4. — Pevski zbor Zarja priredi pomladni koncert v SDD na Recher Ave.
5. — Mladinski pevski zbor kr. št. 2 SNPJ priredi celodnevno harmonikarsko prireditev v SDD na Recher Ave. Od 1. do 9. zv.
11. — Pevski zbor Jadran priredi spomladanski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Ray Polantz orkester.
12. — Materinski klub pri Sv. Vidu priredi kosilo v šolski dvorani. Serviranje od 11.30 do 2. pop.
25. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj pomladanski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.
25. — Fantje na vasi in Alpski sekstet iz Clevelanda gostujejo na Slovenskim festivalom v New Yorku, ki ga prireja župnija sv. Cirila.
26. — St. Clairski upokojenci praznujejo svojo 25. obletnico in prirede svoje letno kosilo v spodnji dvorani SND na St. Clairju. Serviranje od 1. do 3.30 pop., zabava do 5. pop.
26. — Društvo Kraljica Miru št. 24 ADZ praznuje 65-letnico s sv. mašo ob 11. v cerkvi sv. Lovrenca, nato bo v Slov. domu na E. 80 St. kosilo ob 1.30 pop., ob 3h pa ples.

MAJ

2. — Pevsko društvo Planina ima koncert v Slov. domu na Maple Hts. Pričetek ob 7. zv.
15. — Letna seja Slovenskega doma za ostarele. V SDD na Waterloo Rd. Pričetek ob 7.30 zv.
23. — Pevski zbor Korotan priredi koncert v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Ave.
24. — Društvo S.P.B. priredi Slovenski spominski dan s sv. mašo pri Lurški Materi božji na Chardon Rd.
17. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi Materinski dan v Triglavskem parku.
25. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, poda Spominsko proslavo v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.
31. — Otvoritev Slovenske pri-

stave.

JUNIJ

20. in 21. — Tabor DSPB Cleveland poda spominsko proslavo na Orlovem vrhu Slov. pristave za vse slovenske domobrance in vse žrtve komunistične revolucije.
28. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, ima piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.

JULIJ

4. in 5. — Pristavski dan na Slovenski pristavi.
12. — Misijonski piknik v Triglavskem parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in zabava.
19. — Misijonska Znamkarska Akcija priredi piknik na Slovenski pristavi. Ob 12. uri sv. maša, nato prijetno popoldne.
26. — Slov. šola pri Sv. Vidu priredi piknik na Slov. pristavi.

AVGUST

9. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, ima svoj drugi piknik v Parku. Dop. ob 11h sv. maša, nato kosilo in ples.
30. — Belokranjski klub priredi piknik na Slov. pristavi. Ob 11.30 sv. maša, nato kosilo, pop. ples, igra Tony Klepec orkester.

SEPTEMBER

12. — Fantje na vasi priredijo koncert ob zborovi 10-letnici, v SND na St. Clairju. Za ples igra Alpski sekstet.
13. — Vinska trgateg na Slovenski pristavi.
20. — Društvo S.P.B. priredi romanje v Frank, Ohio.
27. — Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima vsakoletno kosilo v farnem avditoriju.
27. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, Wis. priredi Vinsko trgateg v Parku. Kosilo z zabavo in plesom.

OKTOBER

17. — Tabor DSPB Cleveland prireja svoj jesenski družabni večer v Slov. domu na Holmes Ave. Za ples in zabavo igrajo Veseli Slovenci.
17. — Glasbena Matica priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SND na St. Clair Ave.
18. — Občni zbor Slovenske pristave.
25. — Slomškov krožek priredi kosilo v šolski dvorani pri Sv. Vidu.
31. — Slovenski dom za ostarele praznuje 25-letnico z banketom in sporedom v SND na St. Clairju.

NOVEMBER

7. — Štajerski klub priredi

Kanadska Domovina

tekmovanje ali sodelovanje?

(Nadaljevanje s str. 5)

čanski socialisti.

To razmišljanje ni razprava o neki zgodovinski temi, še manj obsodba ali le sodba. Usoda krščanskih socialistov oziroma kristjanov v OF pa je pouk in izziv tudi za današnji čas. Gre skoraj za popolno istovetnost ali vsaj analognost položaja. Ne sodelovati namreč pomeni zapirati se v družbeni in politični geto.

Kakšne posledice je to imelo za katoliško stran neposredno po vojni, je dobro poznano. To je obsodba na lastno zanižanje. Prav zato sedanji politični režim v svojem prizadevanju za družbeno osamitev Cerkev stalno nadaljuje s prizadevanji, da jo potiska v družbeni geto, da vzdržuje travmo o krivdi med NOB (pogrevanje in karikiranje primera škofa Rožmana je tipičen zgled!).

Ozračje geta pa je veliko hujše zaradi moralne degradacije tistih, ki so v njem. Rojeva ne samo občutek odtujenosti in odrinjenosti, pač pa zlasti občutek preganjanosti, strahopetnosti, ki leze sama vase, in hinavske samozadovoljnosti samolastno proglašanih pravičnikov, ki si niso nikoli z ničemer omadeževali rok — ker si jih nikoli niso mogli, ker so se samo skrivali. Nikoli se niso in se ne spuščajo v resnično življenje. Ostati samo »za cerkvenimi zidovi« pa pomeni vnaprej se obsoditi na geto.

Sodelovati pod pogoji, ki jih narekuje politična oblast oziroma nosilec družbene moči, pa lahko pomeni postaviti se v vlogo orodja, ki ga ta uporablja za doseg lastnih ciljev. To je brez dvoma namen tudi sedanje države, kolikor vabi kristjane k sodelovanju. Saj jih ne vabi zato, da bi

martinovanje v avditoriju pri Sv. Vidu. Pričetek ob 7. zv. Igrajo Veseli Slovenci.

8. — Mladinski pevski zbor Kr. št. 3 SNPJ ima jesensko prireditev z večerjo in koncertom, v SDD na Recher Ave.

14. — Belokranjski klub priredi martinovanje z večerjo in plesom v SDD na St. Clair Ave. Igra orkester Tony Klepec.

14. — Pevski zbor Jadran priredi jesenski koncert z večerjo in plesom v SDD na Waterloo Rd. Igra Joey Tomsick orkester.

DECEMBER

6. — S.K.D. Triglav, Milwaukee, priredi miklavževanje v dvorani Sv. Janeza Evangelista.

12. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ ima božičnico v družabni sobi avditorija pri Sv. Vidu. Pričetek ob 2. pop.

širila krščansko oznanilo. Vabi jih zato, ker meni, da bi njihovo sodelovanje bistveno pripomoglo k uresničevanju njenih ciljev. Predvsem naj bi odstranilo pomembno misel in motivacijsko zavoro kristjanov za sodelovanje z državo, s katero imajo dokaj slabe izkušnje.

Ali je to torej Scila in Karibda sodobnega kristjana pri nas? Še posebej, ko sodelovanje z državo in sodelovanje pri uresničevanju njenih ciljev hitro vodi v nove vrste klerikalizma.

Kljub navidezni zapletenosti je odgovor dokaj jasen, kot bi naj bil ta odgovor jasen tudi že leta 1941. Treba je sodelovati, saj kristjan ne živi v socialni praznini. Kako naj se uveljavlja kot kristjan, če se iz družbe izloča? Toda ostati mora suveren, neodvisen na svojem moralnem, etičnem, krščanskem področju. V nobenem primeru ne more in ne sme dopustiti, da bi se spremenil oziroma da bi ga spremenili drugi v svoje orodje. Nasprotno, sodelovanje ne pomeni samo sodelovanja pri izvajanju odločitev drugih, temveč tudi pri sprejemanju odločitev, pri določanju politike, ciljev. In to na vseh ravneh družbene zgradbe. Šele s tem se kristjan spreminja v resničnega nosilca svojega oznanila. Brez tega je v najboljšem primeru lahko le navaden »pobožnjakar«.

To pa je seveda lahko tudi zelo težko. Pri svojem sodelovanju tako pri izvajanju kot pri določanju ciljev bo lahko postavljen pred izbiro, ali sodelovati samo in brezpogojno v okviru svojih etičnih, moralnih zapovedi, ter pri tem tvegati morda celo pomembne gnotne in družbeno statusne koristi — ali pa delati kompromise, odstopati od »manjših« moralnih načel, zato da bi rešil »večje in pomembne« gnotne koristi in koristi svoje družine.

Država zna to razdvojenost sila spretno izkoriščati in jo z različnimi grožnjami na eni strani in dajanjem ugodnosti in privilegijev na drugi stalno povečevati. Sedanja porabniška usmerjenost, vezanost na zaposlitev, kar je posledica sodobnega načina proizvodnje, ji gre pri tem izrazito na roke. In če država razglša svojo željo in pripravljenost za sodelovanje s kristjani, je to zopet tako, kot je to že bilo med vojno s krščanskimi socialisti. Na vsak način preprečiti, da bi sodelovali pri oblikovanju ciljev in politike, pač pa jih spremeniti v svoje orodje.

Pri krščanskih socialistih se je to v celoti posrečilo. Enako dobro pa se ji je to posrečilo tudi pri »uradni Cerkv« oziroma pri drugih katoličanih: doseči, da ne bodo pripravlj-

ni sodelovati, ker s tem ne bodo mogli sodelovati pri določanju ciljev in politike ter jo postaviti v okvire svojega moralnega nauka. To se ji je tako imenitno posrečilo, da še danes uspešno deluje. In to v obeh smereh.

Taka drža kristjana pa je še toliko težja, če nima opore v svoji Cerkvi, v svoji skupnosti, kjer bi vprašanja, s katerimi se sooča, razpotja in razdvojenosti, ki ga trgajo v različne smeri, razreševal v sodelovanju z drugimi, tudi z avtoriteto svojih vodnikov, v pereči vsakdanji konkretnosti. Če dobiva moralna vodila za svoje ravnanje le v obliki popolne »aseptičnosti« delovanja Cerkev strogo znotraj cerkvenih zidov, ostaja tudi sam družbeno sterilen — ob visokih načelih.

Poslanstvo Cerkev kot nosilke moralnih vrednot za ravnanje in obnašanje človeka v sodobnem svetu pa je danes pomembnejše kot le kdaj (najbrže se, seveda, lastne težave vsem generacijam zdijo največje). Ne samo, da je naša, jugoslovanska kriza razrešljiva samo ob temeljiti moralni prenovi celotne družbe, da je celo slovenstvo kot narodnost rešljiva samo iz takih izhodišč.

Celo v svetovnih razsežnostih je prenova sedanjega sveta — kajti prehajamo v novo svetovno nazorsko in znanstveno paradigmo, in je zato splošna kriza nujen spremljevalni pojav takega prehoda — rešljiva najprej na moralni podlagi kot izhodišču za iskanje novih poti. Problem novega odnosa do družbe in narave, vsa tako imenovana ekološka problematika, je v svojem najglobljem bistvu moralna problematika.

France Bučar, Ljubljana

Kot sem že poudaril, besedilo tega prvovrstnega razmišljanja bi mogli z vso upravičenostjo spremeniti tako, da ga razširimo tudi na področje političnega delovanja in odnosov v raznih okoliščinah s sedanjim režimom. Kar piscu Bučarju velja za kristjane oz. katoličane, naj bi enako veljalo za politično zavedne rojake in rojakinje, ki se zanimajo za doseg slej ko prej resnično demokratičnega političnega sistema v Sloveniji in Jugoslaviji.

Simon Jenko:

PO SLOVESU

Temán oblak izza goré
privlekel se je nad poljé,
nad poljem v sredi je obstal,
nebó je čez in čez obdal.

To ni oblak izza goré,
to tudi ni ravnó poljé;
to misel le je žalostna
na sredi srca mojega.

Še o dramatiku Ivanu Mraku

TORONTO, Ont. - O Mraku je Ameriška Domovina pisala 10. svečana letos v članku: »Bela Ljubljana — mesto originalov«. Pisec članka, podpisan z A.G., dobro pozna razmere v predvojni Ljubljani in pravilno označi pokojnega Mraka kot velikega posebnega. Toda ostane vtis, vsaj zdi se tako, da je bil Mrak nekaj ljubljanski Pavliha ali Jurčičev Krjavelj ali ugledni Butalec, stvaritev pisatelja Milčinskega. Tako mišljenje bi bila veličanska zmota! Mrak je bil poseben, toda bil je genialen poseben.

V knjigi karikatur Obraz zarisani v čas (Mladinska knjiga 1970), ga je avtor Borut Pečar razpotegnil čez dve strani, kot da je za eno stran prevelik. Obleden v zakrpan plašč, dežnik v roki, čeprav je verjetno sijalo toplo sonce. Po naravi skromen, se je od daleč klanjal svojim znancem in se jim celo umikal s pločnika na cesto!

Ivan Mrak je bil dramatik, igralec, filozof in bohém. Zameril se je npr. predvojnemu ljubljanskemu občinstvu s svojim neortodoksnim pisanjem in obnašanjem. Dram ni samo pisal, je tudi igral v njih, navadno glavne vloge. Še več, posebno v mladosti, je nastopal sam v več vlogah. Zdi se, da je bilo za takratno Ljubljano to le preveč novo. Posmehovali so se nekako: »Spisal Mrak, režija Mrak, na odru Mrak, v dvorani mrak!« V knjigi Slovenska književnost, 1945 do 1965, II. del (Slovenska Matica 1967): »...leta 1923 pa se je v kulturni javnosti kompromitiral z nekaj neresnimi javnimi prireditvami; dramatizacijo Besov, ki jo je uprizoril na Viču tako, da je sam igral vse vloge.« Takrat je imel komaj 17 let in verjetno ni bil izbrusen igralec. Toda izvirna je zamisel sama: isti igralec - vrsta vlog.

Ko je mnogo let kasneje menda španski komični igralec Fernandel v filmu z angleškim naslovom »This Sheep has Five Legs« sam igral pet ali šest vlog, je ves svet občudoval njegovo genialnost. V Čajkovskega baletu Labodje jezero pa nastopata beli labod, simbol dobrega, in črni labod, simbol zlega. A obe po značaju diametralno nasprotni vlogi tradicionalno pleše ista baletka. Zahtevna naloga.

Zameril se je dramatik Mrak prebivalcem Ljubljane tudi s svojo kritiko družbe (danes bi rekli »Establishment«). V knjigi Slovenska dramatika II od Franceta Koblarja (Slovenska Matica 1973) je zapisano: »V tem himničnem delu (Slepi prerok, 1929 - op. pis.) se je tvorna sila mladega Mraka povzpela najvišje, le škoda, da je vanj vtaknil preveč vsakdanjega bodičja proti narodnim damam in kritikom, kar zmanjšuje njegovo etično vrednost.« Narodne dame so pripadale liberalnemu establishmentu.

Nastal je nekak »vicious circle«. Užaljeno občinstvo se je

pri Mrakovih prireditvah obnašalo skrajno nekulturno. Mislili so seveda, da so duhoviti. Ko je stopil na oder, so začeli mrmrati Župančičeve verze: »Tiho prihaja mrak, plah je njegov korak,...« Govorili so — ne vem, če je res — da je nekoč recitiral nekako: »Jaz sem svetla luč!«, pa se je nekdo iz občinstva oglasil: »Vi ste Mrak, ne pa luč!«

Ljudje so tudi sredi igre med glasnim zabavljanjem odhajali iz dvorane. Kritika, kot sem sam bral, pa je pisala, da občinstvo odklanja Mraka. Moral bi zapisati, da je za nezrelo publiko na ravni Golarjeve Vdove Rošlinke Mrak pretežak. Itd. itd. V takem ozračju je bilo seveda umetniško delo zelo otežkočeno in še čudno, da Mraku to nasprotovanje ni vzelo vse volje do dela.

Kaj so Mrakove zasluge? Gotovo njegovi izvirni prijemi v dramatik. Iskal je novih poti izražanja v odrski umetnosti, ker ni hotel hoditi po tradicionalni poti. Danes bi rekli, da je bil eksperimentalist v dramatik, za sodobno pojmovanje izredno priznanje. Toda negativna kritika mu ni nikoli dovolila, da bi razvil svoj potencial. Da kljubuje kritiki in občinstvu, je pretiraval in seveda večkrat zašel z umetniške poti.

Kaj je Mrak napisal? Literarni zgodovinar France Koblar v prej omenjenem delu uvršča Mraka med ekspresioniste v dramatik. Drugi zelo znani predstavnik te smeri med Slovenci je Slavko Grum. V Grumovi drami Dogodek v mestu Gogi so vse osebe psiho-pati, eden je celo mrlič. Čuti se vpliv Freudove psihoanalize, ki je tako zelo spoštovana na našem kontinentu. Slavko Grum je bil zdravnik, psihater. Po zamisli in izvedbi spada ta njegova drama v sam vrh svetovne dramatike. Presega prostor in čas. Zdi se, da sta modernemu kulturnemu človeku Mrak in Grum čisto blizu.

Mrakova dela so v glavnem sledeča: Slepi prerok (1929), Mona Gabriela (1930), Marat (1944), Talci (1947), Beg iz pe-

kla (1962), Revolucijska tetralogija (1970), Spoved Lučnim bratom (1972), Gorje zmagovalcev (1972), Rdeča maša (1972), Razsulo Rimljanovine (1974). Tudi v revialnem tisku je izšlo več Mrakovih del. Vsa ta dela so težko dostopna, zato so zelo malo znana.

Leta 1977 so izšle pri Mladinski knjigi Mrakove Igre sveta. Obsegajo na 200 straneh razna njegova dela.

Izbrl, uredil in spremno besedo je Igram sveta napisal znani Josip Vidmar. Naj zaključim z njegovimi besedami: »Omembe vredna je tudi resnost, s kakršno iz ogromne zakladnice zgodovine Mrak odбира snovi, ki jih v svojih 'tragedijah' poustvarja. Ta resnost ga očitno loči od naših sodobnih 'dramatikov', ki s svojim praznim blagom, ki nas ne obvezuje k ničemu, samo dolgočasijo in v najbanalnem smislu te besede vznemirjajo našo gledališko publiko... Mrak pri vsem svojem obsežnem delu ni doživel pravih odrskih izkušenj razen z 'Marijo Tudor', ravno tako pa tudi ne resne literarne kritike... To je čudna in neprijazna usoda, ki pa le ne more vzeti njegovemu delu svojevrstne zanimivosti, pa tudi ne pričevanja o živem in, kljub vsemu dejanskemu v njegovem življenju, junaškem duhu tega bizarnega pisca, samohodca in razumnika.«

Mrak je bil res poseben, toda bil je genialen poseben.

Dr. V.J. Bratina

P. Vendelin Vošnjak na poti za blaženega

(Kat. glas) - Kongregacija za zadeve svetnikov je sporočila, da je informativni postopek, ki so ga vodile škofije Zagreb, Maribor, Djakovo za razglasitev p. Vendelina Vošnjaka za blaženega, sprejet in odobren. Nadaljnji postopek bo sedaj sprejela rimska Kongregacija za svetnike.

P. Vendelin Vošnjak je po rodu Štajerec in se je rodil v župniji sv. Martina v Velenju. Stopil je k frančiškonom in večji del življenja preživel na Hrvaškem. Zato ga imajo Hrvati za svojega.

Virus, ki se ga boji ves svet

Kako deluje virus aidsa — Napada tiste, ki naj bi ga uničili — Izjemno »prebrisan« pri preobrazanju — Kaj svetuje ameriška državna zdravstvena ustanova (FDA)

(Urednik bralcem: O boleznih aidsa smo že ponovno pisali v tem listu. Vendar gre za zadevo, ki pridobiva na pomembnost skoro z vsakim dnevom. Naletel sem na prevod članka iz revije Time, ki izredno jasno pojasnjuje to bolezen, kako napada človekovo telo, zakaj ga zdravniki ne morejo uničiti, še posebej pa, kako je človek lahko s tem virusom okužen, in kako ne. Tudi bralcem, katerim bo slovenščina v članku delala težave, svetujem, da ga preberejo, ker smo šele na pragu skrbi glede aidsa.)

Vsiljivec je zelo majhen, komaj za šestnajst tisočink velikosti bučine glave je velik, pa vendar ga gre jemati nadvse resno. To je pravi sovražnik, zahrbtn in nevaren, brez milosti. Sestavljen je dokaj preprosto: v plašču iz beljakovin je delček ribonukleinske kisline, delček genske snovi. V telo pa vdre največkrat pri spolnem občevanju, redkeje ob drugih priložnostih, ko pride do stika sluzi, sperme, sline in krvi.

Zelo hitro potem, ko je vdrl v človekovo telo, se pokažejo prve posledice. Varovalni telesni sistem zazna vsiljivca in po starem preskušnem načinu samovarovanja pošlje nadenj velike celice, imenovane makrofagi, katerih naloga je požreti vsiljivce, hkrati pa se proti vsiljivcu odpravijo še druge obrambne snovi, ki jih organizem začne izločati, da bi onemogočil škodljivo delovanje napadalca.

Toda ta mali vsiljivec je nadvse zvit in močan. Običajni načini samoobrambe mu ne pridejo do živega. Še huje: napada prav tiste, ki naj bi ga uničili in tako končno poruši obrambni sistem telesa ter pri-se svoje gostitelju smrt.

Ta vsiljivec in napadalec je virus aidsa.

Na svoji poti virus aidsa ne napada krvničk in se uspešno

ogne antitelesc. Ko naleta na glavnega koordinatorskega telesnega obrambnega sistema, tako imenovano T celico, napade. Na površju celice najde protein, s katerim se popolnoma prilega njegov, in tako se zasidra. Nato se začne vdor v notranjost celice, ki traja kake pol ure. V tem času se virus znebi svojega proteinskega plašča, tako da v tekočo notranjost T celice zaplavata le virusna molekula RNA in encim, ki jo spremlja.

Zdaj pride do preobrazbe. S pomočjo encima se virusova RNA spremeni v DNA molekulo, to pa je biološka opeka življenja. Preobraženi virus nato vdre v celično jedro, se vstavi v kromosome in prevzame poveljstvo v celični mašineriji. Celica začne proizvajati nove in nove viruse aidsa; sčasoma odmrje, pri tem pa se v kri sprosti množina novoustvarjenih virusov, ki napadejo druge celice.

Tako se obrambni telesni sistem čez čas zruši, saj sovražnik deluje prav v njegovem osrčju. To za bolnika, okuženega z aidsom, pomeni, da postane neodporen za številne bolezni, ki bi jih sicer premagal.

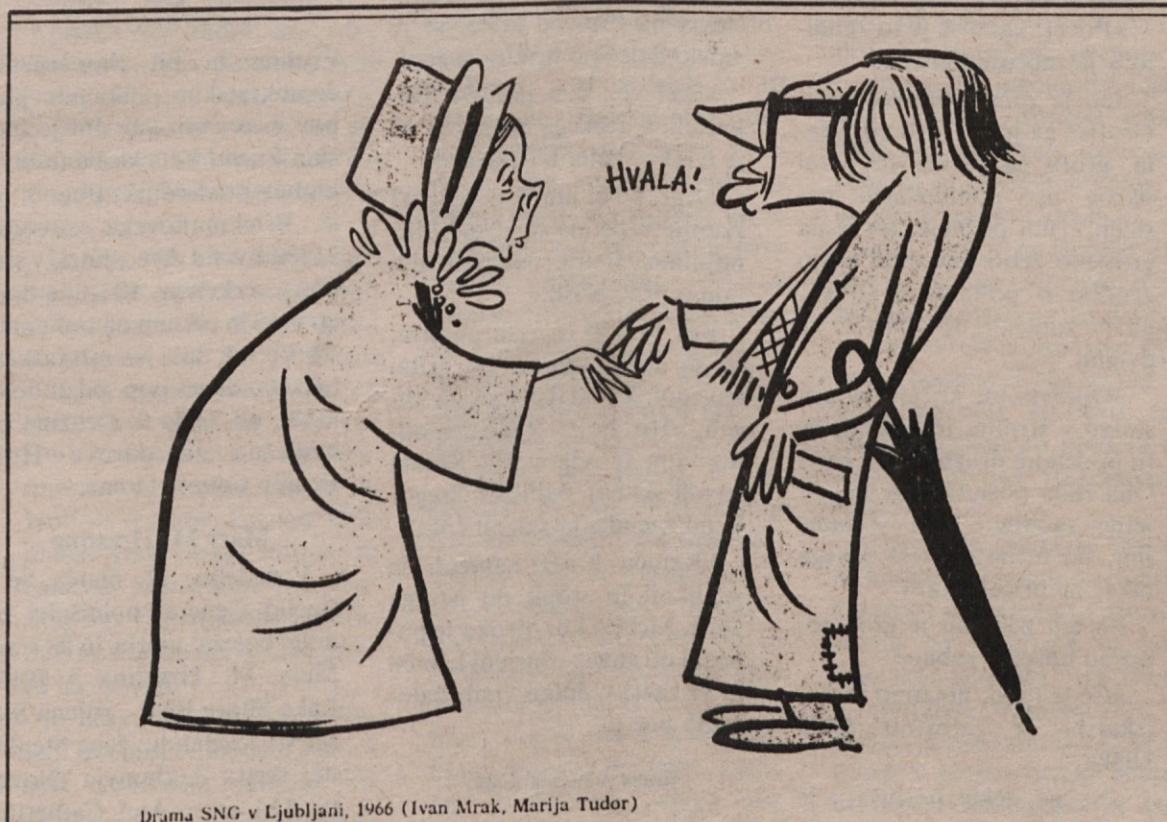
Ti procesi potekajo ta čas, kot grobo ocenjujejo strokovnjaki, pri več kot 2 milijona ljudeh, medtem ko jih je zaradi aidsa doslej samo v ZDA umrlo že preko 15.000. (Prve žrtve so zabeležili tudi v Sloveniji oz. Jugoslaviji, pristavlja prevajalec članka, ki prizna, da »podatke te vrste nekoliko bolj skrbno prikrivamo, tako da o številu ljudi, okuženih z virusom, ne moremo nič napisati. Nedvomno pa se svetovni epidemiji aidsa naša država ni ognila.« — Urednik)

Največja skrivnost pri vsem tem ostaja vprašanje, zakaj virus v nekaterih ljudeh miruje in nikoli ne začne uničevalnega procesa. Dr. Jay Levy, raziskovalec aidsa na kalifornijski univerzi, pravi, da gre najbrž za odločilno vlogo drugih okužb, vpliv mamil, slabe prehrane, stresov, pomanjkanja spanja, preutrujenosti, skratka vsega, kar tudi sicer slabi moč samovarovalnega telesnega sistema.

»Mislim, da posameznik, ki si na te načine ni oslabil svojega imunskega sistema, kos virusu in se pri njem bolezni ne bo razvila,« trdi dr. Levy.

Virus aidsa je zelo »iznajdljiv« v primerjavi s številnimi drugimi virusi, ki prinašajo človeštvu celo vrsto bolezni, od nedolžnega prehlada do že nevarne gripe, herpesa, črnih koz in morda celo raka. Njegovo delovanje je skrbno skrito, saj poteka znotraj genske snovi. Tudi odkriti ga je težko, ker se nahaja tudi pri močnih

(dalje na str. 8)

Drama SNG v Ljubljani, 1966 (Ivan Mrak, Marija Tudor)

ZORA PIŠČANC

PASTIRICA URŠKA

Nadaljevanje

»Kaplana Matjaža bom poslal k vam v Grgar, da vas pripravi. Opozorita na to še ostale otroke, ki so hodili k nauku in v šolo in so že dopolnili dvajseto leto.«

»Lahko bi mi prišli v Solkan,« je rekel Jan.

»Ti že, a glej Urško, nič kaj dobro ne izgleda. Kaj je s teboj?«

»Malce sem se prehladila. Bo že minilo.«

»Seveda bo, ko tebe ne bo več, a mi te še potrebujemo.«

»Mati božja ve najboljše, do kdaj bom potrebna na svetu.«

Urška in Jan sta obvestila vso grgarsko in okoliško mladost, da se bo začel nauk za prvo sveto obhajilo. Na večer se je zbralo v cerkvi dvajset dekličev in fantov, ki so pozorno sledili besedam kaplana Matjaža Zueda. Bil je to še mlad duhovnik, ki si je na mah pridobil zaupanje vseh. Ob izpraševanju je ugotovil, da je bila šola vikarja Luka dobra. Najbolje sta odgovarjala Urška in Jan. Ni ju hotel pohvaliti, da bi se drugi ne čutili ponižani, v srcu pa se je veselil zlatih sadov, ki jih je Marija z ljubečo roko naklonila tema dvema dušama.

Grgarsko globel je zajelo novo navdušenje. Praznik prvega svetega obhajila je napolnil srca s čistim veseljem, ki ga Bog deli le preprostim in revnim. Najbolj srečna pa je bila Urška, ko je v srcu molila ljubljenega Boga. Sedaj mu je res mogla reči iz dna duše: Molim te!

Dela na Skalnici pa so se z nezmanjšano vnemo nadaljevala. Že so se videli zidovi. Uresničil se je prvi del Marijinega naročila: Reci ljudstvu, naj mi tukaj hišo zida!

XVIII.

Poletje gre v zaton

Po prvem srečanju z Jezusom, se je Urška povsem zresnila. Še se je znala iz srca zasmejati, še je bila vesela in prijazna do vseh, a najraje se je od vseh odmaknjenega pogovarjala z Jezusom. Tako, se ji je zdelo, je bližja božji Materi, saj kjer je sin, tam je tudi mati.

Spet sta z Janom romala v dolino h goriškim plemenitškim. Coroninijevi so držali obljubo. Poslali so svoje tlačane na delo in vikarju Luku prinesli znatno vsoto denarja s pripombo, da ne bo zadnja. Preprosta pastirica Urška je prepričala bogate plemiče, da so na svetu še druge vrednote. Adam Attems ju je kot običajno spremljal pri obiskih.

Prišla je na vrsto tudi družina Strassoldo. Starega grofa Riharda so srečali na vratih, ko se je nekam peljal s kočijo.

Njegovega sina Petra in grofica Ano pa so našli doma. Sedela sta v veliki sobani z razgledom na grad, ki se je strmo dvigal pod nebo. Zunanji zidovi grada so se začeli tik za Strassoldovim parkom, le ozka cesta je bila vmes. Adam sta Strassoldova prijazno sprejela, vprašujoče pa sta se ozrla v neznana prišleca.

»To sta moja dva nova prijatelja, Urška Ferligojnica in Jan Bitežnik,« ju je predstavil Adam.

»Od kod sta?« je živo vprašala grofica.

»Iz Grgarja sva, plemenita gospa,« je odgovorila Urška.

»Pa ne, da si ti tista deklica, kateri se je prikazala Mati božja?« jo je grofica prekinila.

»Da, jaz sem. Prikazala se mi je pred letom dni in mi rekla, naj povem ljudstvu, da ji na gori sezida cerkev, kjer bo delila milosti.«

Grof se je nejeverno zasmejal.

»Ana, pa ne da boš v to verjela! Saj kaj takega še ni bilo slišati!«

»Na Skalnici že zidajo cerkev, gospa grofica, in moj oče je daroval zemljišče zanjo.«

»Nekaj sem slišal o tem. Toda le kdo jo zida in s čim, saj na gori ni ničesar.«

»Sami prostovoljci jo zidajo, kmetje, ko so prosti tlake, žene, dekleta in fantje, kolikor jim čas in zdravje dopuščata. Vsega so že znosili na goro, vendar manjka še marsikaj, ker na gori ni ničesar, kakor je prav povedal gospod grof,« je odločno rekel Jan in se zazrl v zadržani pogled grofa Petra.

»Kakšne čudovite oči ima ta fant,« je tiho zašepetal ženi. Tanko Janovo uho pa je slišalo grofovo pripombo. Nasmehnul se je in priklonil.

»Plemenita gospa in gospod, sedaj vaju vidim, a bil sem do pred letom dni popolnoma slep.«

»Povej, kako se je to zgodilo!« je zaprosila grofica.

Jan je začel pripovedovati. Grofica ga je pazljivo poslušala, grofu pa je ves čas igral okrog ust pomilovalen nasme. Tudi pozneje, ko je na grofično željo povedala svojo zgodbo o prikazanju Urška, ga ni zapustil. Končno se je dvignil.

»Opravki me kličejo na posestvo v Krmin, le ostanite še tu in delajte družbo moji ženi. Ona rada posluša take neverjetne zgodbe. Tudi verjame jim, od mene pa česa takega nikar ne pričakujta!«

Po teh besedah je grof ponosno odšel iz sobane.

»Če je tako, nimamo tu kaj iskati!« je žalostno rekla Urška.

»Ne, ne, dekle, poslušaj,« je

Virus, ki se ga boji ves svet

(Nadaljevanje s str. 7)

okužbah v razmeroma majhnih količinah.

Za nameček virus pogosto spreminja svoj proteinski plašč, le po sestavi tega plašča pa ga lahko spoznajo. Ta velika spremenljivost ne vara le medicinskih raziskovalcev, temveč tudi zapleten sistem prepoznavanja tujkov v samem človekovem organizmu.

Zaradi vsega tega je močno otežkočeno tudi iskanje učinkovitega zdravila proti aidsu. Za številne viruse so že odkrili cepivo, za aids pa ta čas nič ne

povzela besedo grofica. »Imam nakit, ki je samo moja last. Hčera nimam, morala bi ga izročiti snaham, Bog si ga vedi, kakšnim. Ali ni bolje, da ga izročimo Materi božji za zidavo cerkve?«

»Takah daril jaz osebno ne sprejemem, gospa grofica,« je Urška odločno rekla.

»Zato ga bom izročila Adamovemu očetu. On bo že našel pravo pot zanj.«

Poslovili so se in ko so bili že na trgu, je Adam rekel:

»Denar in ponos, to sta glavni značilnosti Strassoldov.«

»Bog z njimi!« je zamahnil z roko Jan in se zagledal v zidove frančiškanskega samostana. »Za temi zidovi pa sta glavni odliki revščina in ponižnost. Kdo bo zmagal?«

Sredi septembra se je Adam Attems poslovil od Jana in Urške in odšel v šole v Benetke študirat pravo in onadva sta ostala sama. Sprva jima je bilo težko za Adamom, potem pa sta pogumno spet prijela za delo in se priključila delavcem na Skalnici. Z veseljem so ju delavci pozdravili. Saj njuna pota niso bila zaman. Razni goriški plemiči so držali besedo. Veličastna in mogočna je rasla cerkev.

Proti koncu septembra je šlo, ko so delavci na Skalnici zaslišali še daleč spodaj v dolini kliče, prigovarjanje, škripanje, kot bi se na goro valila cela armada.

»Kaj naj bi bilo?« je vprašal mojster Gregor, Urška pa je stekla na rob, od koder se je videlo daleč po hribu navzdol.

»Šest voz sem naštel. Nekaj silno težkega peljejo,« se je Urška vrnila k delavcem.

»Kaj, ko bi jim šli pomagat? Zadnje vzpetine so strme. Kar pojdemo, fantje. Nemara jim bomo prav prišli.«

Kot bi kdo izstrelil puščice, so se naglo spustili po hribu navzdol. Že od daleč so jih klicali. »Ho, hoj!« Radosten odmev jim je odgovoril. Kmalu so bili skupaj. Mojster Gregor je od začudenja sklenil roki.

»Kamen, kraški kamen!« je vzkliknil in stopil do prvega voza. Mehko kot otroka je pobojal od sonca ožarjeni kamen in se zazrl v dolgo vrsto naloženih voz.«

(Dalje prihodnji torek)

kaže, da bo medicinska znanost kaj kmalu prišla do učinkovitega zdravila. Vsa dosedanja sredstva služijo bolj lajšanju kot zdravljenju in najbolj učinkovito znano zdravilo bolezen le za nekaj časa upočasnjuje, odpravi pa je ne.

Zaščita pred infekcijo edino zanesljivo zdravilo

Tako pravzaprav ostaja edino zdravilo zaščita pred infekcijo z virusom aidsa. Pred kratkim so v ZDA, kjer je bolezen razmeroma zelo razširjena (predvsem v nekaterih vele mestih, kot sta New York in Los Angeles), izdali uradno poročilo o aidsu, v katerem javnosti sporočajo, kako naj se zaščiti pred okužbo.

Časi, ko je aids napadal le tako imenovane rizične skupine, v katerih so homoseksualci, hemofiliki in narkomani, so minili. Zdaj se bolezen širi tudi med ljudmi zunaj teh rizičnih skupin, zato je toliko bolj pomembno, da ljudje poznajo bolezen in da vedo, ob kakšnih priložnostih se lahko okužijo z njo.

Največja možnost okužbe ostaja slej ko prej spolno običevanje s partnerjem ali partnerico, ki sta okužena z virusom aidsa. Nevarnost je toliko večja, manj ko spolnega partnerja človek pozna. Zato poročilo svetuje obvezno uporabo kondoma. Poročilo odsvetuje običevanje s prostitutkami in prostitutami, ker je med njimi pogosto narkomanstvo, prav to pa je tudi nevarni vir okužbe. Uporaba iste igle pri jemanju mamil je nevarna za prenos virusa. Ogroženi so tudi novorojenčki, ki se rodijo z virusom okuženi materi.

Ni pa več nevarnosti okužbe pri prejemanju transfuzije, ker vso kri testirajo, in prav tako ni mogoča pri dajanju krvi!

Rokovanje, objemanje, poljubljanje, kašljanje in kihanje, kopanje v javnih bazenih, prehranjevanje v javnih restavracijah, uporaba istih rjuh ali brisač, uporaba javnih stranišč, vse to za prenos virusa ni nevarno. Bolezni se ni mogoče naleziti ne v šoli in ne v službi.

Novi grobovi

(Nadaljevanje s str. 1)

Euclidu in bil član raznih demokratiških političnih klubov in organizacij. Bil je tudi član Euclid Vets kluba in bivši klubov predsednik. Pogreb bo iz Brickmanovega zavoda, 21900 Euclid Ave., jutri, v sredo, v cerkev sv. Kristine dop. ob 9.15 in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9. Družina bo hvaležna za darove Holy Family Cancer Home.

Mary M. Hrastina

V nedeljo, 22. marca, je v Euclid General bolnišnici po dolgi bolezni umrla 76 let stara Mary M. Hrastina s 19130 Lake Shore Blvd., rojena Slosar v Clevelandu, žena Stephen, sestra Anthonyja (Novelty, O.) in s. Ann Catherine,

O.S.U., 3-krat teta. Pogreb bo iz Želetovega zavoda na E. 152 St. danes dopoldne, v cerkev sv. Križa ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin Ursuline Community Century Club.

Anna Havens

V sredo, 18. marca, je v Slovenskem domu za ostarele, kjer je bivala zadnja 4 leta, umrla 90 let stara Anna Havens, rojena Manuel, vdova po l. 1961 umrlemu Lesterju, mati Francisa (Chick) Benedicta in Catherine McFarlane (Amarillo, Texas), stara mati Bonnie (Mrs. Ronald) Zele in 5 drugih, sestra Mary Frenkel, Anthonyja in Carla (vsi že pok.), zaposlena kot šivilja pri Fisher Body na Coit Rd. vel. kot 45 let, do svoje upokojitve l. 1948. Pogreb je bil 23. marca s sv. mašo v cerkvi sv. Jeroma in pokopom na Lakeview pokopališču. Pogreb je bil v oskrbi Želetovega zavoda. Družina bo hvaležna za darove v pokojničin spomin Slovenskemu domu za ostarele.

Nettie Muzar

Dne 21. marca je umrla 76 let stara Nettie Muzar, ki mnoga leta živela na Evangeline Rd., rojena Kirkpatrick Hot Springsu, Ark., od kod je prišla v Cleveland l. 1924. Vdova po l. 1985 umrlemu Malthewu, mati Ellen Jean Vich (pok.) in Williamu Scholesu, 7-krat stara mati, 12-krat prastara mati. Pogreb je bil 22. marca v oskrbi Želetovega zavoda na E. 152 St., kjer je pogrebne obrede vodil dr. Walter Marcis iz luteranske cerkve sv. Janeza. Pokopana je bila na Whitehaven pokopališču.

Mary A. Champa

Umrla je 76 let stara Mary A. Champa, rojena Zuzek, vdova po Antonu, mati Edwarda (Ind.) in Anthonyja (pok.), sestra Antona Williama (Kalif.). Pokojna veliko let živela na E. 63 St. pred leti pa je vodila polgodbo Polkadets. Pogreb je bil iz Zak zavoda na 6016 S. Clair Ave. v ponedeljek, 22. marca, s sv. mašo v cerkvi sv. Vida. K večnemu počitku je bila pokojna položena na Kvarije pokopališču.

MALI OGLASI

Hiše barvamo zunaj in znotraj. Tapeciramo (We wallpaper). Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice ter tudi druga zidarska in mizarska dela.

Lastnik TONY KRISTAVNICH
Pokličite 423-4444

MIZARJA IŠČEMO

Mizarska delavnica išče izkušenega mizarja. Ako se želite zaposliti, pokličite 696-5003, zvečer pa 585-8360.

COOK NEEDED

4 p.m. to 9 p.m., Wednesday, Thursday & Friday. Near Eastside. Call 861-3896 after 4 p.m. (21-22)

Seniors Celebrate March 22

Holmes Ave. Pensioners Mark 25th Year

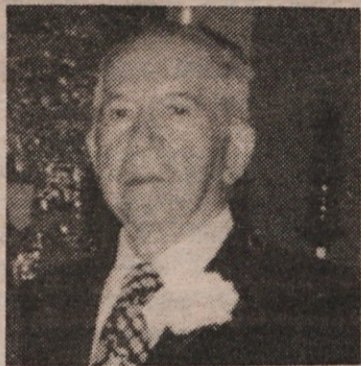

1987 COLLINWOOD PENSIONERS Officers, front row, left to right, Mary Lavrich, Mary Gornik, and Louise Kupetz. Back row, left to right, John Habat, Casimer Kozinski, Frank Zgonc, Joe Gornick, Gus Petelinkar.

25 Years of Friendship

On March 22, 1962 a small group of men met at the Collinwood Slovenian Home on Holmes Avenue for the purpose of organizing a local Slovenian Retirees Club. Its purpose was to cultivate mutual friendship with each other and arrange activities for their leisure hours. The first officers were elected in the following month for the year. President Anton Skapin. Vice President, Frank Komidar. Secretary, Frank Marzlikar. Recording Secretary, Joseph Maleckar (still living, now at Slovenian Home for the Aged). Elected on the Auditing Committee were John Hrvatin, Joseph Barbis, and Jack Lipovec. The new officers were re-elected many times, except for a few who declined the office.

The President and Secretary were invited to attend the Euclid Pensioners meeting who were already organized, to observe the procedures, learn how to work together, to make good progress with our newly formed group. Within 2 months they had 29 members, all men. At this time they found something missing, a decision was made to include women, the first one joined the club in the latter part of June 1962. Soon after many other women became members of the club, they eventually started some action in the kitchen. As a result, annual dinners became an event. The first dinner was held on Jan.

Anton Skapin
First President

20, 1963. Served were smoked sausages, blood sausage, and sauerkraut. Donation One Dollar.

The first cooks were Mrs. Cebon, Mrs. Komidar, Mrs. Koren, Mrs. Moze, and Mrs. Sustarsic. Mrs. Komidar is 98 years old, and Mrs. Sustarsic is 94 years old. Both are in residence at Slovene Home for the Aged. Their first venture was a success.

In Feb. '63 a banner, which was to be used at wakes, was ordered with the Slovenian inscription, and in 1982 the English version was printed on the reverse side. In 1963 the Club bought stock in the Collinwood Slovenian Home on Holmes Avenue. By Aug 1963 plans were being started to form a federation, membership was 91. After the Federation was formed, the club joined the group.

In May 1967, President Anton Skapin requested that a new President should be elected due to ill health, he is no longer able to perform the duties of the office.

Joseph Ferra was elected to the Presidency, and served diligently for approximately 19 years. Joe held office until Dec. 1986, when he too, had to give up the office due to ill health. He was unanimously elected Honorary President. A tireless worker to increase the membership, and make our dinners so successful. Still recuperating and attending some of our meetings, and we all hope that he will continue to do so.

His successor is Gus Petelinkar. A dependable eager beaver. Going back to 1972, another of the Charter members Joseph Maleckar, was also ill and had to be replaced. Joe served to 10 years. His reports were very well written and it is from them, that we were able to gather much of this data. Next Secretary was an exciting lady Sophie Magayna, full of humor and vitality, during her 10 years of service plenty of activity took place. Membership kept on increasing and attendance was on the up.

During this period it was decided by the membership that we should limit membership to 300. A waiting list is still in effect today. Sophie's successor is Mary Lavrich. In 1986 our tour director decided to move to sunny California, Mary Fende did a good job. Many enjoyed the trips. Leaving an opening, which was very difficult to fill. With

(Continued on page 2)

The Constitution and Pensioners Stress Unity Not Uniformity

by Rudolph M. Susel

Much attention is being devoted to the celebration of the 200th anniversary of the Constitution of the United States. Former U.S. Supreme Court Chief Justice Warren Burger is leading the preparations for this celebration. The Constitution is the oldest such document in the world still in use. England, whose Magna Carta of 1215 is often referred to as a constitution, in fact does not have a formal, written constitution. The French and other constitutions that could be cited are all of more recent origin than the American, often, as with the French, much more recent.

This coming Sunday, March 22, 1987, the Holmes Avenue Pensioners Club celebrates the 25th anniversary of its founding.

Does anything beyond pure coincidence link these two events — 200 years of the U.S. Constitution and 25 years of a predominantly Slovene, neighborhood-based retirees organization?

The answer is yes. The theme adopted by the Holmes Ave. Pensioners for their celebration revolves around the word unity. And the U.S. Constitution also is an expression of unity. It is a set of broad rules whose purpose is to create and maintain a social and political system which rests on the freely expressed consent of those it governs. It is not a perfect document, of course, but it is flexible and can be changed when an overwhelming majority so desires. It has survived for two centuries because it has served its basic purpose so well that there has been no need to rewrite it in any fundamental way.

It is unfortunate so few of us bother to read or reread the Constitution. Chances are you would be surprised at how brief it is, how few "specifics" it contains. Therein lies its genius. It does not list 12 or 47 things a person has to believe or accept about this or that topic. Its language is couched in broader terms and leaves to

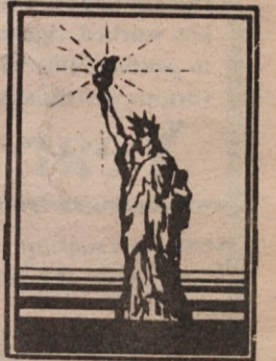
the Congress, the several States and local governments the duty of passing laws and ordinances, and to the Courts the duty of ensuring that such laws are in accord with the broad principles set forth in the Constitution.

In its way, of course, the Holmes Ave. Pensioners club and all other voluntary organizations function similarly. In 1962 a group of persons came together with the aim of establishing a club for retirees, principally retirees of Slovene background, an organization that would both reflect and promote commonly felt interests of its membership. There was a unity of purpose, in short, and the ability of the club to mark its 25th anniversary this year shows that the effort was a success.

What is important to remember, however, is that in both cases, the U.S. Constitution and the Pensioners Club, the unity of purpose did not and does not — indeed, must not — mean uniformity, sameness. The U.S. Constitution does not say, for example, that every person "must" believe in a free enterprise economic system, or that a person "must" attend a church or other religious institution. It gives the individual the right to choose what he or she believes about these and countless other topics. In the same way, the Holmes Ave. Pensioners do not insist a person be a Democrat by political conviction before he or she can join, or be a Republican, or be a Roman Catholic and on and on.

In unity there is indeed strength, as the well-known saying goes, but there is also the saying: unity through diversity. All too often we confront organizations which in the name of unity wish to impose uniformity, conformity, sameness. Within our Slovene community there is constant talk about the need for unity. Closer inquiry reveals, however, that what the person desiring unity often

(Continued on page 2)

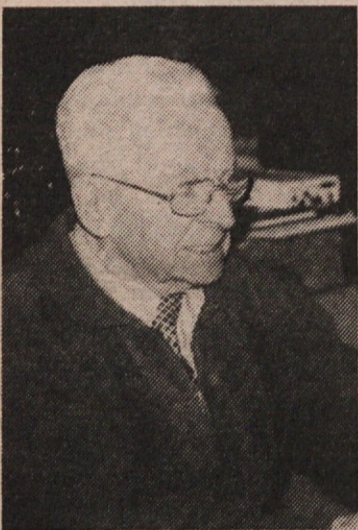
Gus Petelinkar is the current president and took office last year. He is only the third president of the Collinwood Pensioners Club of the Slovenian Home on Holmes Avenue and has worked vigorously along with the Board and Membership to produce this "first" commemorative newspaper among the various pensioners clubs throughout the county.

Year of Friendship

(Continued from page 1)

some persuasion our active Vice President John Habat took over.

John suggested city tours, and members were pleased. The first of these was to the Federal Reserve Bank and the second was on the Lolly Trolley. Many other tours followed. It was a surprise to visit areas which they have never seen, and where

Joseph Ferra
President for 15 Years

Unity

(Continued from page 1)

really means is that the unity be in accord with his or her view of a particular topic, that those who aren't yet a part of that unity conform to the particular person's view of what "unity" means.

Unity as opposed to uniformity presupposes a readiness to tolerate other points of view, yet with all involved working toward and supporting the broadly-stated goals of the organization involved, whether it is our American society within the framework of our Constitution, or a local organization, such as the Holmes Ave. Pensioners. It is possible to debate disputed issues, even to argue about them, to get "hot" about them, but what is always essential is that we keep the process open, the dialogue free and tolerant. Trouble really starts when people can no longer talk with other, can not even argue with each other. And what applies to people on an individual or small group basis applies equally to nations and groups of nations.

residents of the city live all their lives. All pensioners who were on these tours enjoyed them and were pleased. They also were satisfied with the delicious luncheons served at Collinwood Slovenian Home at the end of the trip. So in 1987 we are still carrying on with the wishes of our first founders, to continue to cultivate Friendships, and enjoy our leisure hours.

This is evidenced by our members attendance at monthly meetings. Average attendance is 200. Christmas dinners are attended by approximately 250. Our members who are confined at home or nursing homes are also remembered by us at that time. Our dinners are sellouts and are limited to 350 due to lack of space. Our 25th Anniversary dinner-dance will be held on March 22, 1987, at the Collinwood Slovenian Home on Holmes Avenue. A family style dinner will be prepared and served by Julia Zalar. Following dinner music for dancing will be furnished by our member Chuck Krivec Orchestra. Come and enjoy this event with our Pensioners. All of these events have been filled with fun, because of co-operation of officers and members.

This club meets every second wednesday of the month, at Collinwood Slovenia Home 15810 Holmes Avenue, named a landmark by Commissioner John Cimperman. Throughout the years this club has made donations for worthwhile causes. A fund raising dinner is held once a year. A picnic is held at KSKJ picnic grounds on white road, second wednesday in July, Public is invited, and free admission. Annual Christmas dinner for members only.

A unique club. Every meeting birthdays and Anniversaries are mentioned. At this time members give voluntary money donations, and other gifts to club. The Holmes Avenue Pensioner Club, and individual members have given donations, to defray the cost to help build the parking lot. A major improvement parking spaces for 150 cars.

Joseph Gornick
Reporter

See Cleveland First Is Holmes Pensioners' Motto

"SEE CLEVELAND FIRST" was the idea of our new tour director, John Habat, "unsong historian." It all started with a trip to the Federal Reserve Bank. Many of us had never been through it before. Our group of 45 was divided into several units. After passing security we made the tour. We were amazed at the size of the vault doors. Old money was displayed in cases. Our guide escorted us up to the executive floor where the carved woodwork and the beautiful rugs were of great interest. Their dining room was set with china and silver that was the envy of many women. It looked like a picture taken from a magazine. Finally we ended at the shredding machine. This worn money was then packed into large bales. We were allowed to take a handful. This was a very memorable tour and a good beginning for the others that were to follow.

Next came a trip on the "Lolly Trolley", touring the Flats, Ohio City University Circle and many other areas along with highlighting the history of Cleveland. Many philanthropists and millionaires like Rockefeller, Milliken and Bob Hope, to name just a few who contributed millions over the years to keep our culture and history alive, such as the Art Museum, Severance Hall and many others in the University Circle area. Did you know that our Downtown Library is recognized as the best in all of the world? New life is going on in the Flats and inner City. The renovating of old homes, new plush apartments and entertainment centers are evident. The rum running along the Lake Shore is past history and revitalization on the lake front and the Flats is abounding in the area. At the end of this trip we all felt a deep pride in the past and present developments in Cleveland.

The next tour took us on a ride on the Goodtime down the Cuyahoga River. Much history is on the East and West shores. Also docked at East 9th Street is the replica of the "Mutiny Bounty" which they used in the movie "Mutiny on the Bounty". On this trip Carl Schultz video-taped the trip, so that it could be shown to other members who were unable to participate in seeing what is going on in Cleveland.

The following month we went to the "Emerald Necklace" to see the fall colors and what is being done to improve the parks with our tax dollars. Even though it was a rainy day we created sunshine with our laughter.

Again we are ready for another trip, this time to the Sohio Building. Our bus took us to our destination via Euclid Avenue. Going past E. 105th Street, it was like a different city. Many of us did not recognize the area. Gone were

all the dress shops, shoe stores, restaurants, theaters and sweet shoppes. That area had been a special place to go to. The Sohio Building was worth seeing even though on that day we were limited to what we were allowed to see. We went to the Soldiers and Sailors Monument, a building which has been a landmark on the Square and yet many never took the time to see what was inside. From there we went to the Arcade where we took a good hike. Those of us who have used the Arcade as a short cut to Euclid Ave. May never have stopped to appreciate the beauty inside. Many workers employed in the downtown area can be seen at the many fast food shops on the upper balcony enjoying a quick lunch.

During the Christmas season a visit to Tower City, Higbee's and the Terminal Tower was planned. We visited Higbee's and saw Christmas fantasy. Somehow the group divided and the ladies went to Terminal Concourse while the men remained to see Santa Claus and the Talking Tree. In the concourse some saw Santa and also sat on his lap, telling him how good they had been. Others went on to Stouffer's Inn on the Square. For some it brought back memories of working downtown. It was surprising to see the changes being made in the concourse.

Our first trip in 1987 was to the Nasa Lewis Research Center. Up to this time the weather had been favorable but that day it snowed. However that did not discourage us Seniors. Reading material explaining each exhibit was given to each of us. We were shown the spaceship, engines and other parts of the space craft, as well as the kinds and types of foods and the numerous layers of materials used to make up a space suit. Touring the area and seeing all the accomplishments of the past and what is being planned for future trips helped to better understand what work is involved in the space program. Any future space flights or programs will be easier to relate to and to realize the knowledge and dedication of each and every person working with the space program.

Next on our list of tours was a trip to the Art Museum. Knowing we would have some extra time before the doors were open Jennie Schultz had contacted the Cleveland Playhouse and was able to have them arrange a tour of their building which houses the Bolton, Drury and Brooks Theaters. Much renovation had been done to accommodate all three theaters and it is very impressive. Renovation is still going on. Availability of money sometimes causes a delay. Back stage we had a good introduction to what it

takes to put on a production. In going through the area we could not believe all the old clothes, furniture, lamps, glassware and even coffins, everything necessary for their stage settings and performers. it was an antique collectors dream. We enjoyed it immensely. Then on to the Art museum. Being a Wednesday we never expected to see such crowds. Cars were lined up on the roads to the parking lot. We were glad we came by bus.

We viewed modern art, paintings by many famous artists as well as the Armour Room, Egyptian Room and the Mummy Room. Could have spent more time there but the bus was waiting.

In the next two months a trip to the Historical Museum and to the Drury theater is planned. At the latter we will see and hear "Cotton Patch Gospel".

The interesting thing of these trips have been that the people are learning about Cleveland and seeing the changes that are being made. And of course also the memories of what was and the vision of what will be. We are grateful to John and his silent helpers for a job well done, as well as for making arrangements to enjoy a delicious lunch after each of the trips. Lunches were served in the Club Room of our Slovenian Home.

Our tour this month takes us to the Western Reserve Historical Society. The history of the "Early Pioneers Exhibit"...namely the log cabin and the artifacts relating to the lifestyle of the 16th century is in one of the two mansions converted into the museum.

Visitors may visit the historical section, to see the world renown section of geneology...director of this research division is John Gabrowski..PHD...John's Mother is of Slovenian descent.

The Crawford Exhibit of "Vintage Automobiles...and Antique airplanes is made to order for young at heart.

This coming April our destination is The Museum of Natural History...the exhibit of the prehistoric monsters is been getting considerable notice. Recent Media coverage has attracted record crowds. much as the art museum exhibit of "the French Impressionist":

The last of the indoor trips will be in the City Hall in May. Councilman Mike Polensek of Ward 11 will be our host, as we visit the Famous Council Chambers..It is possible that our tourists will be recognized for sharing in the program entitled... "Participation 1986/87. Certificates of participation will be distributed to the pensioners qualifying for the awards..Thus concludes 12 months of adventures via the RTA...from one end of the county to the other.

Best Wishes to all
Collinwood Pensioners
on Your 25th Year

Krann Klan

Good Luck to all
Collinwood Pensioners

Slovenian Women's
Union Branch No. 5

Best Wishes, Pensioners
Olga and Tony
Seday

Best Wishes to All
Mary Marinko

Congratulations

Jennie Tuma

Congratulations!
Josephine
Klemencic

BEST WISHES
FRANCES VIDMAR
21470 Arbor Ave., Euclid

Congratulations
Frank, Cecelia
Rozman
833 E. 237 St., Euclid, Ohio

Congratulations
Emeric and Ann
Pausic

Congratulations
Maria
Koeberl

Greetings and Welcome
from Madison, Ohio
(a region of Slovenia USA)
Andy and Pat Cashen

ARE YOUR

Ready Mix Concrete & Builders Supply People

(216) 428-1148

Congratulations Collinwood Pensioners Fanny's Restaurant

353 E. 156th St.
Cleveland, Ohio 44110

• 531-1231 •

Daily 7:00 a.m. to 8:00 p.m.
Sunday 11:30 a.m. to 7:00 p.m.
Closed Holidays

Happy 25th Anniversary Holmes Ave. Pensioners from
WATERLOO BALINCA CLUB

Pres. Stanley Preslan — Vice Pres. Steve Kasunic
Sec. Mate Zaharija — Treas. Frank P. Zgonc

Congratulations, Collinwood Pensioners!
NORWOOD DRUG INC.

808 East 185 St. — Phone 531-9188
R. Kozan Jr., F. C. Krasovec & R. Kozan, Pharmacists

Congratulations
to all Collinwood
Pensioners

Gus and Mary
Petelinkar

Waterloo
Workmen's Home
Club Room
BOB SCHAUER
Bob Schauer Orch.

Congratulations

Elsie Wasson

Congratulations

Mary Gillies

Music for All Occasions

Bob 531-3251
Ray Buehner 884-8476
Frank Okicki 946-6260

RON'S BARBER SHOP

RAZOR CUTTING — HAIRSTYLING

Weekdays 8-5:30, Closed Wednesday, Saturday 8 - 5
15612 Waterloo Road, Cleveland — (216) 531-1211

James Dobay & Associates, Inc.

White & Yellow Pages Advertising Specialists
National/Regional Programs
We Can Save You Money - No Charge For Account Analysis
5811 Canal Road — Cleveland — 524-0055

Congratulations to all Collinwood Pensioners

Congratulations Homes Hall Pensioners

Join Us In the Club Room
Spring Dance, Homecoming, and
Thanksgiving Dance

Alba and John Plutt, Mgrs. Coll. Slov. Home

Congratulations, Collinwood Pensioners
Glenmont Home Appliance Co.

15448 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44110

Congratulations to all Collinwood Pensioners

Cultural Innovations

— Wholesale Florist —

office - warehouse
1734 Ivanhoe Road
Cleveland, Ohio 44112

Keith S. Papalko
(216) 851-5204

"JUST A LITTLE BIT BETTER"

GEORGE KNAUS REAL ESTATE, INC.

819 E. 185th STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
COMPUTER MULTIPLE LISTING SERVICE

481-9300

ABC GLASS CO.
17960 Lake Shore Blvd.

Phone: 486-5664
Cleveland, Ohio 44119

COMPLETE GLASS WORK

JACK J. HRIBAR

JOSEPH P. HRIBAR

- Insurance Claims Honored
- Industrial
- Commercial
- Store Fronts
- Insulated Units

- Autos & Trucks
- Prime Windows
- Mirrors & Tabletops
- Storm Windows
- Storm Doors

Auto Glass Etching For Theft Determent

24 HOUR BOARD UP SERVICE CALL 486-5664

Contact:
Jay Habat

bsi BELVOIR
SOUND INC.
16 TRACK RECORDING
481-4430

ENGINEER
AND PRODUCER

531-8777

L & M Tobacco and Candy Co.

"OHIO'S MOST MODERN JOBBING HOUSE"

Wholesale Jobbers of
CIGARS-CIGARETTES-TOBACCOS-CONFECTIONS

JOHN E. LOKAR, Prop.

784 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119

16131 Holmes Avenue
Cleveland, Ohio 44110

Diabetic & Hard
Candies Available

BAKER CANDIES, INC.
"Fine Chocolates Since 1921"

TOM ALUSHEFF
President

Phone: 451-7779

PHONE 451-1355-56

ESTABLISHED 1920

TINNING & ROOFING
HEATING & COOLING

STUART READER

676 EAST 152ND STREET
CLEVELAND, OHIO 44110

Print your own tabloid newspaper to preserve your organization's
history, recognize your membership, enhance your treasury. Call 431-0628.

Congratulations to the Collinwood Pensioners on Your 25th Anniversary

LEONARD KUCHARSKI
ASSISTANT VICE PRESIDENT
MANAGER

TransOHIO
SAVINGSBANK

813 EAST 185TH STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
PHONE (216) 481-7800

4 "For Kids Sake" They Are Our Future

Our Holmes Avenue Slovenian Home has helped our pensioner group to bring much joy and happiness to all our neighborhood.

With the leadership of our great Joe Ferra and his buddy John Habat Sr. who selflessly struggled to instill the special quality of aiding others, directed the Pensioner Club through 25 happy and successful years. They were a tremendous team. Their care and understanding led this organization with the future in mind.

What better future than "For Kids Sake."? Their example has certainly proved successful.

The Holmes Avenue Pensioners are celebrating their 25th Jubilee year. They have been beautiful, helpful and enjoyable years for us oldsters. These many years have brought attention to all the neighborhood folks. Our finest good to all was the example of togetherness and cooperation — the socials that were brought forth by their unity of spirit and understanding for all causes.

The Pensioners of Holmes Avenue have been a boost to the younger set by showing that working for others can be fun and also helps us to have a sense of accomplishment in the success of our endeavors.

Joe Ferra and John Habat Sr. have passed the "baton" to a greater future with Gus Petelinkar's enthusiasm and care, and John Habat Jr. won't let his people down. We are definitely in the path of even greater things to come.

May our Holmes Pensioners enjoy many more successful and encouraging years in the neighborhood and by their unity in action be the cause for a greatest good that their labors can bring.

"For Kids Sake" they are our future.

Looking forward to greater things from the Holmes Avenue Pensioners.

As ever,
Father Vic Tome
One of you!

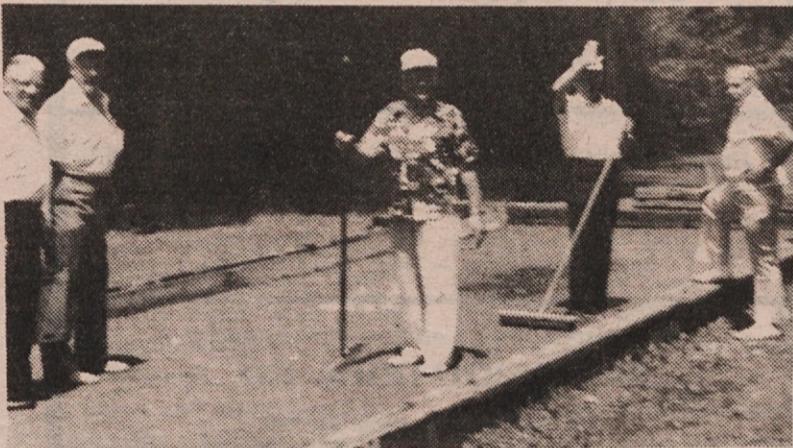
Congratulations to the Collinwood Pensioners on Your 25th Year

Mary Habat and Mary Gornik sing along with musician Chuck Krivec in June, 1984 in the Collinwood Slovenian Home.

Christine Bolden, Mary Gornik and Mary Lavrich demonstrate what happens when you don't pay your membership dues. All kidding aside, they are in the cashier's booth at the KSKJ Farm at the annual picnic in July, 1985.

Would a Pensioners outing be complete without a game of balinca? No way. These men get the courts ready.

Maria Koebel (left) and Mary Lavrich on a Amish Country bus trip in Oct., 1984.

Emeric Pausic tries on an Amish hat during a bus trip to Amish territory in October of 1984 to the delight of Ann Pausic.

Waiting for Lolly Trolley in downtown Cleveland are these anxious Collinwood Pensioners.

Mrs. Mary Komidar (99 years old) (now at the SHA) with Sophie Magayna, center, and Alice Struna, right at the SWU No. 10 Christmas Party.

Rose Verholz, Jo Zager, and Joe Seege at the Pensioners Christmas Party in December of 1981.

State Representative Ron Suster, standing, offers congratulations on the 60th wedding anniversary of Dorothy and Joe Ferra, and the 50th Anniversary of Agnes and John Jevnikar in June, 1984.

Lolly Trolley trip in June of 1986 in downtown Cleveland.

Frank and Nellie Zaller at the Christmas dinner.

Right to left at the Christmas meal are Mary Marinko, Mary Habat, Jean Drenser, and Frank Krivec.

Jackie Gleason and Art Carney as Joe the Bartender? No it's Coll. Pensioners officers Frank Zgone and Casimer Kozinski.

Checking the list of preparations for Sunday's banquet are Gus Petelinkar, Louise Kupetz, Mary Lavrich and John Habat.

No Pensioner function would be complete without Chuck Krivec and his faithful button box.

In June of 1986 these Collinwood Pensioners are all set to see the sights of Cleveland.

Mary Lavrich and Chris Bolden do some paperwork at a Pensioners Party in February, 1985.

Joe and Frances Somraks' 60th anniversary party with Mrs. John Habat at the Pensioners meeting on March 11, 1987.

Agnes Krivec and Josephine Krivec pass out the pastry at a party in February, 1985.

Gus Petelinkar shouts encouragement to accordionist Frank Marincic while Molly Seege enjoys the entertainment.

Josephine Zager models a Amish bonnet in October of 1984.

St. Joseph Lodge 169 KSKJ cadets and marching band get ready for a parade in 1940 in front of the Slovenian Home on Holmes Ave.

Joe Gornick reads a book from the original Holmes Hall library.

Enjoying the Pensioners Christmas party in 1981 are Tony and Anne Kastelic and Joe Seege.

*Congratulations to all
Collinwood Pensioners*

Denis B. Meder
Manager

Ameritrust Company
National Association
East 185th-Pawnee Office
701 E. 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 687-4130

*Congratulations Collinwood
Pensioners on your 25th*
ZELE
Funeral Homes
452 E. 152 St. — 481-3118
6502 St. Clair Ave — 361-0583
Richard J. Zele
Louis F. Zele Sutton J. Girod

Fraternal Greetings
From
The Supreme Board,
Lodge Officers
and
All Members of the
**AMERICAN
MUTUAL LIFE
ASSOCIATION**

19424 South Waterloo Road
Cleveland, Ohio 44119
Phone: 531-1900

"We Welcome You"

Kuhar's
Continental Cuisine

434 East 200 Street
Euclid, Ohio 44119
JOHN KUHAR
481-9510

In Memory of

**Adolf Bernard
(Otto) Zimmerman**

**Anton, Antonia, Anthony Baraga
Ray, Sophie Magayna
Frances Zagar**

Sadly missed by
FAMILIES

In Memory of

**John Habat Sr.
Dianne Habat
Edith and Joe Habat
Herman Habat**

Sadly missed by
The HABAT Families

*In Memory of
deceased members of
Kastelic, Urbancich,
Opalich, Klemencic,
and Debevec families*

Sadly missed by their families
— Yet proudly remembered as
staunch supporters of the
Collinwood Slovenian Home

In Memoriam
**Parents Helen &
Louis Femec**
from
son, Charles & family
daughter Helen Pavsek
& family

In Memory of
John and Francis Grill
The Grill Family

In Memory of
Frank Orazem
Mary Okicki

In Memory of
John L. Novosel Jr.
who died Aug. 4, 1985
wife - Olga

In Memory of
**parents Mary and
John Likovich**
Daniel/Frances Likovich

In Memory of
husband Tex Erzen
Frances Erzen

In Memory of
Anton and Mary Erjavec
Gus and Mary (Erjavec)
Petelinkar

In Memory of
husband
Anthony Stefancic
Caroline Stefancic

In Memory of
husband
Anthony Silickas
Angela Silickas

In Memory of
**all Deceased
Collinwood
Pensioners**

McPhillips
PLUMBING
HEATING
AIR CONDITIONING

SINCE 1907

481-1400

16115 Waterloo Rd.

In Memory of
**Leopold and
Mary Stefancic**
Caroline Stefancic

*In Memory
of husband*
Charles Lavrich
Mary Lavrich

In Memory of
FRANK KOCIN
Eddie, Adolph Ike
Kocin

In Memory of
Daniel Allen Seege
Anthony Grmovsek
Mr. and Mrs.
Joseph Seege

In Memory of
Edward Kobe
Stephie Kobe

In Memory of
wife and son, John
Mr. John Kausek

In Memory of
Anthony Kobe
Helen M. Kobe

In Memory of
Joseph Kozar,
brother Stan
sister-in-law Betty

In Memory of
Agnes Zagorc - mother
Stanley Zagorc - brother
Agnes Krivec
Mary/Charles/Frank

In Memory of
**Clarence
Segulin**
Steffie Segulin

In Memory of
Joseph Koncilja
Steffie Koncilja
& family

In Memory of
wife June Trental
Paul Trentel

In Memory of
parents John and
Frances Zgonc
Frank Zgonc

In Memory of
deceased Struna
families
Miss Alice Struna

In Memory of
Tony Okicki
Mary Okicki

In Memory of
Alois/Ann Zager
Frank/Josephine
Zager

Krist Stokel — A pioneer pensioner

The deceased Mr. Krist Stokel had been a figurehead in the Slovenian community since 1916 and had been instrumental in forming pensioner groups for all Slovenes.

Slovene National Homes: In 1918 a Committee was formed to plan and build a Slovene Home on Holmes Ave. in Collinwood for social and cultural activities. He was 1st Vice Pres. of the Committee, and during this year he organized a singing society as well as a dramatic society. The Home was completed in 1919, and he was elected as its first Manager, holding the position until 1921 when he gained employment at Fisher Body Coit Road as pattern maker, later rising to Foreman, retiring in 1955. He also assisted in the organization of the St. Clair and Euclid Slovene Homes. Served the St. Clair Home for many years as a Director and also as Chairman of the Building Committee. He served as Moderator at the annual certificate holders meetings many times at Holmes, Euclid, and St. Clair. He was honored as the Man of the Year of the St. Clair Home in 1967 in recognition of his many years of dedicated service.

Euclid Pensioners Club: In 1961 Seniors of Slovene birth residing in Euclid got together and formed the Club of Slovenian Pensioners of Euclid, with 43 charter members. Mr. Stokel was elected as its first President, and has remained for the past 13 years as its only President. The Club, in spite of attrition due to death, has grown to its present membership of more than 950 due principally to his drive and vigor. To assist in maintaining interest and activity of the members he has among other things established: monthly meetings (with from 200 to 400 in attendance), annual picnic, annual banquet, informative programs, travel by bus to activities of other clubs, bus trips of from one day in Ohio to two weeks in Florida, and air trips to Europe.

Federation of Slovene Pensioners: Mr. Stokel was aware of the need for a common meeting of the several Slovene Pensioners Clubs then in existence in Cleveland, so in 1965 he became the prime organizer of what became the Federation of American-Slovene Pensioners Clubs of Greater Cleveland, consisting of five clubs. He became its first President, and has been re-elected each year since, and has remained its prime moving force. Shortly thereafter he prevailed on the Clubs in Barberton and Girard to join the Federation, and it thus became known as the Federation of American-Slovene Pensioners Clubs of Ohio. The

Krist Stokel

principal purposes of the Federation are to exchange Senior Citizens' info between the Clubs, and to enhance the image of the Slovenes in general and the Slovene Pensioners in particular.

In the past year through personal and written contact he has convinced the Slov. Pensioners Clubs in Fontana, CA; Detroit, MI, and Chicago, IL. to join the Federation as Associate Members. Pending final action is acceptance of Samsula, FL. At least six more potential admissions are under consideration. The Federation name is as a result being changed to Federation of American-Slovene Pensioners Clubs of USA, presently representing over 2200 members. Through his urging, the Federation, as well as the Euclid Club, holds chapter membership in National Council of Senior Citizens, and yearly sends a delegate to it National Convention. Also are a member of AARP. Although partisan politics as such is forbidden, the Federation as well as individual clubs, does get involved in issues affecting Senior Citizens, contacting our legislators and others.

Fraternal Activities: In 1916 he joined Slovene fraternal lodges SDZ, SNPJ and SSPZ. He served two years as Financial Secty. of SDZ, and for 43 years was President of SNPJ Lodge Lunder Adamic. He served as Delegate to National Conventions of SNPJ and SSPZ on thirteen occasions. Was twice elected as President of the Convention. Also served two terms of two years each on the Judiciary Committee of the SNPJ National Board.

Fisher Body Pensioners: He was a member of Fisher Body Cleveland Retired Executives Club, and continues as an active and participating member, making arrangements for two picnics.

Exercise by Example: In spite of his 86 years and physical condition (he had a paralyzing stroke four years ago) he was a pusher for exercise for Seniors, and is a member of Euclid, Waterloo and Fisher Body Balina Clubs. Constantly encourages others to participate.

*We the People of the U.S.
insure domestic Tranquility, provide for the common defence, promote the general Welfare, and secure the Blessings of Liberty to ourselves and our Posterity, do hereby ordain and establish this Constitution for the United States of America.*

We, the Federation of Slovene Pensioners clubs, send greetings and congratulations on the occasion of your 25th anniversary. Our Federation aims are to improve social and medical benefits of the elderly by legislation on a city, state, or Federal level. We also sponsor lectures, outings, trips and social activities to help alleviate the lonely hours of our elderly members.

Our community of Slovenes here in Cleveland have made our mark and can look back with pride.

Our parents came to the new world at the turn of the century. They did the hard and lowly labor in mills and factories and left us with a better life.

With self reliance and frugality, they built Slovene Homes that served as social and cultural centers and for serious political gatherings.

These Homes now also serve as a meeting place for us seniors. Being graced by God with a long life we gather to enjoy festivities in our golden years.

As a community, we can also be proud of our picnic grounds and above all our Slovene Home for the Aged which we seniors also support.

Some years ago, Blas Novak, John Centa, John Taucher, Jack Strekal and I got together and felt that since the community was able to promote Slovene Homes for the young years, we ought to try to do

Meetings Make Memories, Many Magnificent Moments

Many of us have often been asked "What can people enjoy by attending meetings?" Some will answer getting away from 4 walls and forgetting some of the boredom, aches and pains, TV, and getting to see some happy faces. A great number of our newcomers, after their first meetings, have commented on the friendliness that they have noticed.

Some of the more interesting parts of meetings have been the speakers, whose topics were interesting and informative. These precede the

business meetings. Then follows the business, which at times is very short but can also be a lengthy one. After adjournment refreshments are served and then socializing begins.

Many of our members are brothers, sisters cousins or in-laws. They group together and enjoy each others company. Others gather together and form a singing group with the accompaniment of our musicians. Some others get out their decks of cards and play various games. At times loud

voices are heard objecting to a bad play but it all ends up in laughter.

We have also enjoyed our wedding anniversary celebrations. In the last 15 years we joined the celebrants by remembering them at our meetings with anniversary cakes and refreshments. Three of them celebrated 60 years of wedded bliss and 10 had 50 years. Cannot believe how happy and outgoing these people are. But that is what keeps them young. Events like this may not be here in the future because of the new life style.

We always enjoy hearing from our "first founders" who because of declining health are housebound or living in nursing homes. Their greetings and words of gratitude for being remembered are very heartwarming. Most of them are at the Slovene Home for the Aged on Neff Rd. They appreciate that they are not forgotten. A good reminder to all of us to enjoy life while you can.

We cannot forget the good times some are enjoying on their bus trips and at the picnics. There are some big plans for the future.

So come and join us and experience some relaxing hours.

Mary Lavrich
Secretary

What Is A Senior?

A

Senior Citizen is one who was here before the pill and the population explosion. We were here before television, penicillin, polio shots, antibiotics and frisbees. Before frozen food, nylon, dacron, zerox, Kinsey, radar, fluorescent lights, credit cards and ball point pens.

For us time sharing meant togetherness, not computers; a chip meant a piece of wood, hardware meant hard wear, and software wasn't even a word. Co-eds never wore slacks. We were before pantyhose, and drip-dry clothes, before ice makers and dishwashers, clothes dryers, freezers, and electric blankets, before Hawaii and Alaska became states, before men wore long hair and earrings and women wore tuxedos.

We were before Leonard Bernstein, yogurt, Ann Landers, plastic the 40-hour week and minimum wage. We got married first and then lived together.

Closets were for clothes, not for coming out of. Bunnies were small rabbits and rabbits were not volkswagens. We were before Grandma Moses and Frank Sinatra and cupsizing for bras. Girls wore Peter

Pan collars and thought cleavage was something butchers did. We were before Batman, Rudolph the Rednosed Reindeer, and Snoopy. Before DDT, vitamin pills, disposable diapers, jet airplanes, jeeps, the Jefferson Memorial and pizza, Cheerios, instant coffee, decaffeinated anything and McDonalds. We thought fast foods was what you ate during Lent.

We were before Boy George, J.D. Salinger, and Chiquita Banana, before FM radios, tape recorders, electric typewriters, word processors, Muzak, electronic music, disco dancing, microwave ovens, and nuclear warheads. And that's not all bad.

In our day cigarette smoking was fashionable, grass was for mowing, coke was a refreshing drink, crack was a split in the sidewalk, and pot was an emergency receptacle found under the bed. If we had been asked to explain CIA, MS, NATO, MTV, UFO, NFL, JFK, ERA, or IUD we'd have said alphabet soup.

We are today's senior citizens, a hardy bunch when you think that our world has had the most dramatic changes since the beginning of time and of the adjustments we have had to make.

something for our later declining life.

What impelled us was the undignified dirty places for the aged we saw that were run by exploiting sharpies. We also visited an immaculate old age home run by the Welsh community. We were inspired and dared to hope that our Slovene community would support us in this venture. We were supported beyond our dreams, and now here many infirm elderly enjoy a clean healthy life with local visitors and entertainers.

However nice one can make a nursing and rest home, we'd rather be active as long as we can at such gatherings as these; singing, dancing, and enjoying the good food our ladies prepare.

Louis Jartz
Recording Secretary of
Federation.

Holmes
Is
Where
The
Heart
Is

New Parking Lot of Collinwood Slovenian Home

Collinwood Slovenian Home

PATRONS

Marie Agh
Mary Avsec
Louise Blanc
Mary Casar
James V. Debevec
Madeline D. Debevec
James V. Debevec, II
Edward & Mildred Emser
Robert & Josephine Emser
Jennie Fitzthum
Alice Galante
Veronica Gerich
Mary Gornik
Joe Gornick
Ann Grzybowski
Frances Hollis
Frank Homar
Rose Infalvi

Alice Intihar
Joseph Jerkic
Henry & Emily Kersman
Julia Kertis
Frank & Albie Koncilja
Louise Kupetz
Louise Kupetz
Mary Laurich
Matt & Joyce Lenassi
Rose Miklich
Agnes Miller
Albert & Faye Moro
Antoinette McGrath
John Oblak
Mary Okicki
Dan & Helen Pavsek
Mollie Primozic
Fred Perovsek

Stan Stepec
Skippy Vesel
Louise Sauritch
Carl & Jennie Schultz
Anthony & Angela Sedmak
Harvey & Mildred Senger
Frank & Ella Skoda
Albert & Mary Sluga
Joe & Frances Stariha
Steve & Ann Stefancic
Caroline Stefancic
Helen Suhy
Fred & Angela Trobenter
Josephine Turner
Dorothy Urbancich
John Urbancich Family
John & Eve Verderber
Stanley & Ann Zupancic

The Tony Petkovsek Radio Shows

WELW (1330 AM)
Monday — Friday 4 - 5 p.m.
Saturdays Noon - 2 p.m. and
WCPN (90 FM)
Sundays 12:05 - 1 p.m.

Kollander
World Travel, Inc.

971 E. 185 St.
Cleveland, OH 44119
(216) 692-2225

Airline Tickets
Cruises - Tours

• CHICAGO
• PITTSBURGH
• NEW YORK

Congratulations Stanley Restaurant
Collinwood Pensioners Supply, Inc.

4180 Clark Avenue — Cleveland, Ohio 44109

We're at your service

PAULICH

Specialty Company, Inc.
Trophies & Awards, Inc.

"Ohio's most complete
calendar, advertising gift,
plaque and trophy showrooms"

481-6300 or 486-8900

16001 WATERLOO / CLEVELAND, OH

Business Phone 692-2099

Frangies
Fashions
475 EAST 200th STREET
EUCLID, OHIO
44119

FRANK AND ANGIE FUJS

Collinwood Slovenian Home Board of Directors

COMING EVENTS:

SUNDAY, MARCH 22

Holmes Ave. Pensioners 25th Anniversary Dinner Dance at the Slovenian Home on Holmes Ave. Dinners served from 3 to 6 p.m. Admission \$10.

SUNDAY, MARCH 29

Dramatic Club Lilija is sponsoring a play, "Ubogi Samci," at 3:30 p.m. at the Collinwood Slovenian National Home on Holmes Avenue.

SATURDAY, APRIL 11

Collinwood Slovenian Home Annual Spring Dance honoring Man of the Year, Leroy Koeth. Music by Art Perko.

SUNDAY, AUGUST 23

Collinwood Slovenian Home Annual Homecoming with parade and dance from 1:00 p.m. to midnight.

SATURDAY, OCT. 24

Collinwood Slovenian Home Poor Man's Dinner. Music by Corky Godec.

Frontier Pavers Inc.

37455 Fox Run Dr.
Cleveland, OH 44139

Congratulations
on your
25th anniversary

Best Wishes from GRDINA Funeral Homes

170 Lake Shore Blvd. 1053 E. 62 St.
531-6300

Collinwood Pensioners LILIJA Drama Club

presents "Ubogi Samci,"
on Sunday, March 29 3:30 p.m.
at Collinwood Slovenian Home
— Since 1919 —

JOHN'S FUN HOUSE

D.B.A. FUN SERVICE CLEVELAND EAST
GAG GIFTS — HELIUM BALLOONS
PARTY SUPPLIES — HOLIDAY DECORATIONS
FUND RAISING — MONTE CARLO SUPPLIES
TICKETS — HALLOWEEN COSTUMES RENTAL
AND ACCESSORIES

682 EAST 185th ST.
CLEVELAND, OHIO 44119

531-6800